

Analýza rozvoja vzdelávania v systéme SK-DRG

Report je pripravený pre	Európska komisia
Beneficiant	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
Číslo zmluvy	REFORM/SC2021/062
Číslo výstupu	Výstup č. 10 - 2
Dátum	15.06.2022
Verzia	V2.0

Tento projekt je realizovaný prostredníctvom financovania Európskej Únie cez Program na podporu štrukturálnych reforiem, v spolupráci s Generálnym riaditeľstvom pre podporu štrukturálnych reforiem Európskej komisie.

K rukám:

Mr. Mario Nava
Generálny riaditeľ
Európska Komisia
DG-REFORM
Unit A.1 – Budget and Finance
CHAR 10/065
B-1049 Brussels/Belgicko

Vážený pán generálny riaditeľ,

Táto prezentácia bola pripravená len pre Európsku komisiu a výlučne na účely a za podmienok dohodnutých s Európskou komisiou vo vykonávacej zmluve REFORM/SC2021/062 – A comprehensive health system reform in Slovakia („Zmluva“) ako súčasť čerpania rámcovej zmluvy SRSS/2018/01/FWC/002-07.

Naša správa obsahuje informácie získané alebo odvodené z rôznych zdrojov, ktoré sú podrobnejšie opísané v rámci správy. Spoločnosť PwC si neoverovala spoľahlivosť týchto zdrojov alebo poskytnutých informácií. Z toho dôvodu spoločnosť PwC nenesie zodpovednosť a neposkytuje žiadne záruky akéhokoľvek druhu (či už výslovne alebo implicitne) vo vzťahu k akejkoľvek osobe (s výnimkou vo vzťahu k Európskej Komisii podľa Zmluvy) pokiaľ ide o presnosť a úplnosť správy.

Toto je finálna verzia správy, ktorá je upravená na základe pripomienok od zainteresovaných osôb doručených ku dňu 14.6.2022.

Pokiaľ to nie je uvedené v Zmluve, alebo ak to výslovne písomne neodsúhlasíme, v súvislosti s touto správou nie sme zodpovední (vrátane z zodpovednosti z nedbanlivosti) vo vzťahu k žiadnej inej osobe alebo k akémukoľvek inému účelu a táto správa nesmie byť sprístupnená tretím osobám.

V prípade akýchkoľvek otázok ohľadom tejto správy sa prosím obráťte na Agnieszka Gajewska ako partnera PwC zodpovedného za rámcovú zmluvu (agnieszka.gajewska@pwc.com, +48 517140537), Martina Šikulaja ako partnera PwC zodpovedného za špecifickú dodávku diela (martin.sikulaj@pwc.com, +421 2 5935 0111), alebo Jána Jasenského ako manažéra PwC vedúceho projekt (jan.jasensky@pwc.com, +421 903 970 145).

So srdečným pozdravom,

Philippe PIERRE

PwC | Partner

PwC EU Services EESV | Generálny riaditeľ

Obsah

Obsah	4
Skratky	5
Manažérske zhrnutie	6
1. Úvod	8
1.1 Ciele a rozsah reportu	9
1.2 Metodológia a prístup	10
2. Analýza súčasného stavu vzdelávania v systéme SK-DRG	11
2.1 Rola správcu systému vo vzdelávaní v systéme SK-DRG	12
2.2 Vzdelávanie a procesy nastavené u PÚZS	15
2.3 Názory zainteresovaných strán na vzdelávanie v SK-DRG	18
3. Analýza dobrej praxe v európskych krajinách	19
3.1 Edukácia v systéme DRG v podmienkach Nemecka	20
3.2 Edukácia v systéme DRG v podmienkach Švajčiarska	23
3.3 Edukácia v systéme CZ-DRG v podmienkach Českej republiky	25
4. Odporúčania pre rozvoj vzdelávania v systéme SK-DRG	31
5. Prílohy	35
Príloha 1	35
Príloha 2	37

Skratky

CKS-DRG	Centrum pre klasifikačný systém DRG
ČR	Česká republika
CZ-DRG	DRG systém využívaný v Českej republike
DRG	Diagnosis-related group (skupín súvisiacich diagnóz)
EÚ	Európska únia
G-DRG	German Diagnosis Related Groups (nemecký systém Diagnosis-related group - skupín súvisiacich diagnóz)
InEK	Institut für das Entgeltsystem Im Krankenhaus (Inštitút pre systém odmeňovania nemocníc - Nemecko)
IPVZ	Institut postgraduálneho vzdelávania ve zdravotníctví
IR-DRG	prvotný systém DRG v Českej republike
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MKCH	Medzinárodná klasifikácia chorôb
NCZI	Národné centrum zdravotníckych informácií
PÚZS	poskytovatelia ústavnej zdravotnej starostlivosti (v rámci SK-DRG tí, ktorí sú držiteľmi povolenia na prevádzkovanie všeobecnej nemocnice alebo povolenia na prevádzkovanie špecializovanej nemocnice)
SK-DRG	slovenský systém Diagnosis-related group (skupín súvisiacich diagnóz)
SwissDRG AG	Swiss Case Mix Office
SwissDRG	švajčiarsky systém DRG zameraný na akútnu starostlivosť
STReha	švajčiarsky systém DRG zameraný na rehabilitácie
TARPSY	švajčiarsky systém DRG zameraný na psychiatrickú starostlivosť
ÚZS	ústavná zdravotná starostlivosť
ÚZIS ČR	Ústav zdravotníckych informácií a statistiky České republiky
Z.z.	Zbierka zákonov

Manažérske zhrnutie

Slovenská republika požiadala Európsku komisiu o podporu podľa nariadenia (EÚ) 2021/240, ktorým sa ustanovuje nástroj technickej podpory. Európska komisia súhlasila s poskytnutím technickej podpory Slovensku v oblasti zdravotníctva. EÚ zadala prácu spoločnosti PricewaterhouseCoopers EU Services EESV na základe špecifickej zmluvy. PwC poskytne svoje odborné znalosti Ministerstvu zdravotníctva Slovenskej republiky okrem iných častí projektu aj pri budovaní kapacít pre riadenie systému financovania nemocníc (SK-DRG). Súčasťou tejto časti projektu budú výstupy projektu č. 7-13.

Tento report, označený ako výstup č. 10-2 projektu, prináša analýzu rozvoja vzdelávania v systéme SK-DRG.

Súčasťou analýzy súčasného stavu je hĺbková analýza založená na poznatkoch čerpaných z oficiálne dostupných zdrojov a od priamych užívateľov systému, ktorými sú Centrum pre klasifikačný systém, zdravotné poisťovne, poskytovatelia ústavnej zdravotnej starostlivosti a zainteresovanými osobami s hĺbkovými znalosťami vo vzdelávaní v SK-DRG. Podrobná analýza súčasného stavu je uvedená v 2. kapitole tohto reportu.

Súčasný stav poukazuje na zákonnú povinnosť MZ SR vzdelávať odborne spôsobilé osoby a zákonnú povinnosť PÚZS mať takúto osobu v pracovnoprávnom vzťahu. Odborne spôsobilé osoby sú aktuálne iba formálnou funkciou a u PÚZS sú využívané vysoko individuálne vzhľadom na rôzne personálne štruktúry a formy organizácie práce, ktoré majú užívatelia systému. Edukačné aktivity v posledných rokoch správca systému najmä z kapacitných dôvodov nerealizoval, pričom PÚZS si vybudovali individuálne vzdelávacie systémy. PÚZS si v rámci edukácie buď vybudovali interné kapacity, ktoré sa neustále v systéme DRG svojpomocne vzdelávajú alebo oslovujú individuálnych externých DRG konzultantov s hĺbkovými znalosťami a skúsenosťami so systémom SK-DRG.

V 3. kapitole tohto reportu analyzujeme dobrú prax z Nemecka, Švajčiarska a Českej republiky. Dobrá prax Švajčiarska a Nemecka poukazuje na rovnaký prístup k vzdelávaniu z pohľadu správcov systému. Vzdelávanie v systéme DRG je decentralizované a je organizované užívateľmi systému alebo súkromnými poskytovateľmi vzdelávania. Výnimkou je Česká republika, kedy sa aj regulátor zapája do edukačných aktivít v rámci projektu podporovaného z európskych fondov.

Z dobrej praxe vyplýva, že správca systému sa zameriava na vydávanie a aktualizáciu jednotlivých dokumentov DRG systému, ktoré predstavujú základný odrazový mostík pre vzdelávacie aktivity poskytovateľov vzdelávania, pričom niektorí správcovia DRG systémov sa v oblasti edukačných aktivít zameriavajú na každoročnú prezentáciu zmien, vývoja a plánov v systéme DRG formou konferencie. Zjednotenie kódovania hospitalizačných prípadov a alokácie nákladov na hospitalizačný prípad predstavuje ďalšiu oblasť, na ktorú sa správcovia systému zameriavajú. Prispieva k tomu audit a intenzívna kontrola vykazovania dát, kódovanie hospitalizačných prípadov prostredníctvom kvalifikovaných profesionálnych kóderov a organizácia stretnutí zainteresovaných osôb za účelom zjednocovania správneho vykazovania PÚZS.

Vzhľadom na analýzu súčasného stavu a dobrej praxe z iných krajín v 4. kapitole uvádzame odporúčania, ktoré sú založené na zrušení odborne spôsobilých osôb a decentralizácii vzdelávania v systéme SK-DRG, založenom na voľnej organizácii edukačných aktivít užívateľmi systému a poskytovateľmi vzdelávania na Slovensku. Regulácia tohto vzdelávania nie je potrebná, pričom zameranie jednotlivých aktivít by malo odzrkadľovať potreby a zodpovednosti jednotlivých účastníkov vzdelávacieho procesu.

Úloha MZ SR by mala pozostávať najmä z vydávania, komunikácie a zjednocovania aplikačnej praxe jednotlivých dokumentov, na ktorých je SK-DRG postavené. Odporúčame, aby tieto úlohy MZ SR zabezpečovalo prostredníctvom zmenových materiálov a popisujúcich prezentácií, každoročne organizovanou konferenciou formou edukačného stretnutia užívateľov systému s možnosťou klásť otázky a späť sa vrátiť k informáciám, ktoré na konferenciách odzneli. Dôležitým bodom je aj zameranie sa MZ SR na zjednotenie kódovania hospitalizačných prípadov a alokácie nákladov na hospitalizačný prípad formou pravidelného stretnutia odborníkov s praxou a odpovedania na otázky užívateľov

systemu. Uvádzame 6 základných odporúčaní, ktoré následne bližšie popisujeme na konkrétnych príkladoch.

1	Zrušenie odborne spôsobilých osôb	
2	Decentralizácia vzdelávania	
3	Vydávanie podporných, zmenových materiálov	
4	Úprava formy a obsahu konferencií	
5	Zjednocovanie vykazovania dát prostredníctvom centrálnych riešení	
6	Zavedenie podporných iniciatív pre profesionalizáciu kódovania	

Obrázok 1: Zoznam odporúčaní pre rozvoj vzdelávania v systéme SK-DRG

Kvalitné vzdelávanie by malo byť založené na báze dobrovoľnosti účastníkov kurzov a ich záujmom sa v oblasti DRG vzdelávať, pričom je na motivácii PÚZS mať kvalitne vzdelaných kódujúcich pracovníkov, pretože od kvality ich kódovania závisia príjmy a rozpočty PÚZS.

1. Úvod

1.1 Ciele a rozsah reportu

System vzdelavania v SK-DRG je ovplyvnený zákonnou povinnosťou PÚZS mať odborne spôsobilé osoby a povinnosťou MZ SR ich vzdelávať a certifikovať. Základnou úlohou správcu systému je vydávanie a aktualizácia dokumentov, na ktorých je systém DRG založený. MZ SR pre aktualizáciu týchto dokumentov založenú na kvalitných analýzach potrebuje kvalitné dáta, preto je pre nich dôležitá aj jednotnosť a správnosť aplikácie pravidiel kódovania hospitalizačných prípadov a alokácie nákladov na hospitalizačný prípad v praxi. Túto úlohu malo zabezpečiť centrálné vzdelávanie. Ako ukazuje prax a príklady dobrej praxe je vhodné zmeniť prístup ku vzdelávaniu a hľadať iné cesty ako zjednotiť správnu aplikáciu a výklad jednotlivých dokumentov SK-DRG.

Cieľom tohto reportu je vyhodnotiť súčasný stav vzdelávania v systéme SK-DRG, analyzovať dobrú prax iných európskych krajín a navrhnúť odporúčania pre budúci systematický rozvoj vzdelávania v systéme SK-DRG.

Súčasný stav tak vyhodnocuje fungovanie a nastavenie vzdelávacích aktivít a nastavených procesov u PÚZS v podmienkach Slovenskej republiky. Návrh budúceho stavu definuje odporúčaný stav vzdelávania v systéme SK-DRG, ktorý je dobrou praxou z iných krajín, adaptovanou na súčasný stav, potreby a možnosti užívateľov systému SK-DRG.

1.2 Metodológia a prístup

Hodnotenie súčasného stavu pozostávalo z hĺbkových rozhovorov so zainteresovanými osobami v SK-DRG a hĺbkovej analýzy založenej na poznatkoch čerpaných z oficiálne dostupných zdrojov. Hodnotenie prebiehalo v 3 hlavných témach, a tými sú:

- rola správcu systému vo vzdelávaní v systéme SK-DRG – legislatíva, edukačné aktivity, koncepcia vzdelávania 2021,
- vzdelávanie a procesy nastavené u PÚZS - individuálne vzdelávanie a proces kódovania u PÚZS,
- názory zainteresovaných strán na vzdelávanie v SK-DRG.

Súčasný stav bol vyhodnocovaný na základe rozhovorov so 4 skupinami zainteresovaných osôb, rozhovory boli vykonávané najmä v prvej časti diskusií ku výstupu projektu č. 7 - Analýza súčasného stavu a návrh odporúčaní pre rozvoj systému SK-DRG. Rozhovory zamerané iba na tému edukácie boli vykonávané so zainteresovanými osobami s hĺbkovými znalosťami o vzdelávaní v SK-DRG. Detail účastníkov rozhovorov je možné nájsť v prílohe č.1. Skupiny zainteresovaných osôb:

- riadenie SK-DRG na Slovensku,
- zdravotné poisťovne,
- poskytovatelia ústavnej zdravotnej starostlivosti,
- zainteresované osoby s hĺbkovými znalosťami o vzdelávaní v SK-DRG.

V ďalšom kroku sme vykonali analýzu dobrej praxe krajín Nemecka, Švajčiarska a Českej republiky. Okrem vyhodnotenia poznatkov čerpaných z oficiálne dostupných zdrojov sme 21.4.2022 usporiadali workshop s:

- Prof. Dr. Alexander Geissler, University of St.Gallen,
- Dr. med. Wilm Quentin, MSc HPPF, Technische Universität Berlin.

Obaja sú medzinárodne uznávanými expertmi v oblasti DRG, spoluautori publikácie *Diagnosis-Related Groups in Europe*. Experti odprezentovali systémy edukácie v národných DRG systémoch Švajčiarska a Nemecka. Účastníci workshop-u – zástupcovia MZ SR, mali možnosť diskutovať s expertmi a pýtať sa ich doplňujúce otázky. Výstupy z workshopu boli použité pri analýze dobrej praxe.

Výsledky analýzy dobrej praxe sme čiastočne aplikovali na formuláciu odporúčaní na rozvoj vzdelávania v systéme SK-DRG.

2. Analýza súčasného stavu vzdelávania v systéme SK-DRG

2.1 Rola správcu systému vo vzdelávaní v systéme SK-DRG

Legislatíva

Rola MZ SR vo vzdelávaní v SK-DRG

§ 67b ods. 1 pís. m) zákona číslo 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov, určuje, že Centrum pre klasifikačný systém vykonáva odbornú prípravu na získanie odbornej spôsobilosti a ďalšie vzdelávanie pre klasifikačný systém v zmysle odbornej spôsobilosti pre klasifikačný systém.

Zákonom stanovená povinnosť vzdelávať sa vzťahuje iba na Odbornú spôsobilosť pre klasifikačný systém, ktorá sa získava odbornou prípravou a preukazuje sa osvedčením podľa § 67c zákona č. 581/2004 Z. z. Zabezpečenie odbornej prípravy, skúšky, vybavovanie žiadostí, vedenie zoznamu odborne spôsobilých osôb, je kompetenciou CKS (MZ SR).

Odborne spôsobilá osoba

Osoba, ktorá úspešne vykonala skúšku, získala osvedčenie o odbornej spôsobilosti pre klasifikačný systém sa stáva odborne spôsobilou osobou.

Podľa § 67c zákona ods. 11 č. 581/2004 Z. z. Odborne spôsobilá osoba pre klasifikačný systém:

- zodpovedá za správne používanie klasifikačného systému,
- je kontaktnou osobou pre používanie klasifikačného systému,
- metodicky usmerňuje zamestnancov užívateľa klasifikačného systému, s ktorým je v pracovnoprávnom vzťahu, pri používaní klasifikačného systému,
- nesmie vykonávať akúkoľvek činnosť súvisiacu s klasifikačným systémom pre zdravotnú poisťovňu, ak je odborne spôsobilou osobou pre klasifikačný systém u poskytovateľa ústavnej zdravotnej starostlivosti,
- je povinná zúčastňovať sa na školení pre odbornú spôsobilosť pre klasifikačný systém,
- je povinná používať klasifikačné zoznamy v súlade s pravidlami kódovania v klasifikačnom systéme.

Poskytovateľ, ktorý je držiteľom povolenia na prevádzkovanie všeobecnej nemocnice alebo povolenia na prevádzkovanie špecializovanej nemocnice a ktorý má so zdravotnou poisťovňou uzatvorenú zmluvu o poskytovaní zdravotnej starostlivosti má zákonnú povinnosť mať v pracovnoprávnom vzťahu odborne spôsobilú osobu pre klasifikačný systém diagnosticko-terapeutických skupín.¹

Zainteresované osoby v diskusiách poukázali na to, že momentálna zákonná definícia odborne spôsobilej osoby nezodpovedá potrebám užívateľov systému a reálnej praxi. U časti PÚZS je odborne spôsobilá osoba skutočnou odbornou podporou v DRG systéme pre svojho zamestnávateľa a plní si zákonom stanovené kompetencie. Druhá časť PÚZS zamestnáva odborne spôsobilú osobu predovšetkým pre splnenie si zákonnej povinnosti, odborne spôsobilá osoba žiadnu činnosť spojenú s DRG systémom nevykonáva, pričom nie je schopná následne vzdelávať ďalších pracovníkov PÚZS. Sú PÚZS, ktoré sa nachádzajú medzi týmito dvoma typmi PÚZS, u ktorých si odborne spôsobilá osoba plní iba časť zákonných povinností. U niektorých PÚZS momentálne odborne spôsobile osoby chýbajú.

Odborne spôsobilá osoba je v súčasnosti u PÚZS vnímaná vysoko individuálne, čo potvrdzuje aj MZ SR. Pri snahe o komunikáciu s PÚZS prostredníctvom odborne spôsobilých osôb dochádzalo k situáciám kedy sa tieto osoby u PÚZS DRG nevenovali buď vôbec alebo iba okrajovo. Povinné vzdelávanie takýchto osôb, ktoré o systém DRG nemajú záujem je neefektívne. Zainteresované osoby poukazujú na to, že aj zoznam, ktorý MZ SR vedie a je uverejnený na stránke CKS nie je aktuálny, keďže časť vymenovaných osôb u PÚZS nepracuje.

¹ V zmysle § 79 ods. 1 pís. ze) a § 79 ods. 3 pís. c) zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Edukačné aktivity

Správca a regulátor systému SK-DRG bol do roku 2021 Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „ÚDZS“). ÚDZS realizoval v období od októbra 2011 do marca 2015 projekt Vzdelávanie užívateľov systému DRG, ktorý bol spolufinancovaný z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Vzdelávanie. Projekt bol zameraný na edukáciu budúcich užívateľov systému DRG v oblasti zavedenia a komplexného používania systému DRG v Slovenskej republike.

Realizované aktivity:

- príprava školiacich materiálov pre účely vzdelávania cieľových skupín,
- vyškolenie zamestnancov užívateľov systému DRG na prácu s DRG systémom,
- dištančné vzdelávanie a overovanie vedomostí cieľových skupín (e-learning),
- vytvorenie štandardov sústavného vzdelávania v oblasti systému DRG.

Samotné vzdelávanie sa konalo v časovom období apríl 2013 až október 2014. Z pôvodného plánovaného počtu 3 126 osôb bolo úspešne vyškolených 3 103 pracovníkov v zdravotníctve zo zapojených 98 subjektov v rámci územia Slovenskej republiky. Frekventanti školení boli rozdelení do 5 kategórií:

- kategória A – 7 národných experti, z toho 3 (43%) s medicínskym vzdelaním,
- kategória B – 48 národných metodikov (lektorov), z toho 29 (60%) s medicínskym vzdelaním,
- kategória C – 2060 kóderov, z toho 1 123 (55%) s medicínskym vzdelaním,
- kategória D – 777 riadiacich pracovníkov, z toho 604 (78%) s medicínskym vzdelaním,
- kategória E – 200 odborne spôsobilých osôb, z toho 104 (52%) s medicínskym vzdelaním.²

Pre vzdelávacie kurzy vypracoval ÚDZS školiace materiály, ktoré dostali lektori a účastníci kurzu. Všetky materiály boli dostupné na vzdelávacom portáli, do ktorého mal každý účastník kurzu vlastný, zabezpečený prístup. V diskusiách boli pomenované aj negatíva týchto vzdelávacích aktivít, ktoré vyplývali najmä z veľkého rozsahu projektu, napr.:

- účastníci, ktorí sa vzdelávacích aktivít zúčastňovali boli zástupcovia užívateľov systému, ktorí sa v neskoršom období DRG nezaoberali,
- výber lektorov – nie všetci lektori mali dostatočné lektorské zručnosti pre vedenie kurzov v oblasti DRG.

ÚDZS v nasledujúcich rokoch organizoval vzdelávacie aktivity zamerané na odborne spôsobilé osoby, kategória E (vzhľadom na zákonnú povinnosť) do roku 2020, výsledkom boli certifikované osoby viď Tabuľka 1. Edukačné aktivity boli vo forme niekoľkých blokov prezenčných školení, ktoré boli ukončené skúškou – písomný test a ústna skúška, pričom tieto aktivity boli zväčša rozvrhnuté do 2 dní a zúčastňovali sa ich zástupcovia PÚZS z rôznych oblastí – medicínski aj ekonomickí zástupcovia.

Rok	Počet certifikovaných osôb
2014	200
2015	8
2016	22
2017	16
2018	14
2019	14
2020	5
Spolu	279

Tabuľka 1: Počet certifikovaných osôb vyškolených CKS v rokoch 2014-2020

Od prechodu kompetencií z ÚDZS na MZ SR v roku 2021 ministerstvo vzdelávacie aktivity pozastavilo. Bolo to spôsobené najmä kapacitným obmedzením tímu a neodhlasovaním stratégie vzdelávania nastavenej v roku 2021 Riadiacim výborom DRG. Svoju rolu vo vzdelávaní vníma napríklad vo forme vydávania metodických usmernení.

² Informácie sú čerpané z údajov uverejnených Ministerstvom zdravotníctva SR a Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou: <https://www.cksdrg.sk/sk/documents/vzdelavanie?year=2021> a <https://www.udzs-sk.sk/centrum-pre-klasifikacny-system-drg/projekt-vzdelavanie-uzivatelov-systemu-drg/>

Koncepcia vzdelávania 2021

CKS DRG v roku 2021 navrhlo novú koncepciu vzdelávania v rámci systému DRG. Obsahom koncepcie bola aj povinnosť PÚZS mať pracovnoprávny vzťah so 4 odborne spôsobilými osobami:

- Hlavný odborný garant klasifikačného systému,
- Odborný garant pre ekonomickú oblasť klasifikačného systému,
- Odborný garant pre medicínsku oblasť klasifikačného systému,
- Kóder klasifikačného systému – DRG kóder.

Tieto osoby by museli absolvovať skúšku pre získanie certifikátu od CKS. Platnosť certifikátu bola nastavená na 4 roky, po ktorých bola potrebná recertifikácia odborne spôsobilých osôb. CKS navrhlo presné podmienky, úlohy a zodpovednosti týchto novovytvorených odborne spôsobilých osôb.

Koncepcia mala okrem iného za cieľ aj vytvorenie nového povolania - kóder klasifikačného systému, ktorý by bol zodpovedný za zaradenie pacienta pri prepustení z nemocnice, pričom cieľom bolo odbremeniť zdravotnícky personál od nadmernej administratívnej záťaže (vzhľadom na to, že kódovanie hospitalizačných prípadov je u slovenských PÚZS najmä v kompetencii lekárov a sestier). Koncepcia popisovala rôzne stupne kóderov a ich pracovnú náplň.

Pre MZ SR prinášala viacero nových povinností a kompetencií. Stanovovala podmienky a rozsah certifikácie. Rozsah plánovaných vzdelávacích aktivít bol dopodrobna rozplánovaný z obsahového aj časového hľadiska. Jednotlivé vzdelávacie aktivity boli špecificky zamerané na konkrétne odborne spôsobilé osoby a zodpovedali rozsahu ich kompetencií. Kompletný plánovaný rozsah vzdelávacích aktivít uvádzame v Prílohe 2 tejto analýzy. V koncepcii boli popísané aj presné znenia legislatívnych návrhov.

Riadiaci výbor DRG na svojom zasadnutí pri hlasovaní túto koncepciu neschválil, mal k nej viacero pripomienok. Medzi zásadné pripomienky zaraďujeme:

- určenie povinnosti, nie možnosti mať nové odborne spôsobilé osoby, legislatívne navýšovanie povinnosti PÚZS by viedlo k ďalšej personálnej záťaži PÚZS, pričom je potrebné dodať, že za posledné roky kultivácie DRG v podmienkach Slovenska si PÚZS vybudovali dostatočné kapacity a personálnu hierarchickú štruktúru pre fungovanie SK-DRG v rámci ich nemocníc,
- aj keď PÚZS vnímajú výhody kódovania profesionálnych kóderov, ktorými sú najmä nižšia administratívna záťaž lekárov a sestier a presun kompetencií na menej nákladný personál, PÚZS poukazujú aj na nevýhody tohto riešenia, ktorými sú najmä lepšie schopnosti a znalosti lekárov o hospitalizačnom prípade pri jeho uzatváraní ako iných administratívnych pracovníkov a nedostatočná pripravenosť informačných systémov, preto by malo byť podľa PÚZS zamestnávanie profesionálnych DRG kóderov fakultatívne, nie povinné,
- zbytočná záťaž v podobe certifikácie v súčasnosti za DRG zodpovedných medicínskych a ekonomických riaditeľov jednotlivých PÚZS,
- ako nadmerná záťaž pre PÚZS bola vnímaná aj recertifikácia na 4 ročnej báze.

2.2 Vzdelávanie a procesy nastavené u PÚZS

Individuálne vzdelávanie u PÚZS

Väčšina PÚZS samostatne zabezpečuje vzdelávanie jednotlivých kóderov, pričom vzdelávanie sa zameriava najmä na medicínske vykazovanie, nie ekonomické. PÚZS majú vypracovanú štruktúru kapacít, ktoré sa čiastočne, okrem výkonu práce lekára, venujú SK-DRG.

Vzdelávanie u PÚZS je na individuálnej úrovni v závislosti od prístupu konkrétneho PÚZS ku systému SK-DRG a motivácie PÚZS u seba systém SK-DRG kultivovať. Súčasťou vzdelávania u PÚZS býva aj analýza a poučenie sa z chybových protokolov od zdravotných poisťovní. Jednotliví PÚZS si vzdelávacie aktivity zabezpečujú buď sami alebo prostredníctvom externých konzultantov, ktorí majú hĺbkové znalosti v oblasti DRG. Táto forma vzdelávania prebieha v súčasnosti najmä v medicínskej oblasti a zameriava sa na kódovanie hospitalizačných prípadov. V ekonomickej oblasti vzdelávanie externými kapacitami zatiaľ absentuje.

Časť PÚZS, ktorí majú nastavené vlastné vzdelávanie, od MZ SR v oblasti edukácie očakáva najmä metodickú pomoc v podobe verejne dostupných zmenových materiálov, v oblasti každoročných zmien. Zmenové materiály by mali predstavovať najmä rozdielové dokumenty jednotlivých zložiek pri aktualizácií, ale aj prehľadnejšie materiály v podobe napr. prezentácií, pričom tieto materiály by boli prínosom pre všetkých PÚZS. Chýbajúce centrálné vzdelávanie alebo iná forma centrálnej metodickej podpory spôsobuje nejednotnosť postupov medzi PÚZS, keďže aj ich vzdelávanie je nejednotné a individuálne.

V rámci slovenských PÚZS existujú aj príklady dobrej praxe, kedy je DRG vzdelávanie zabezpečované centrálnou, internou a systematicky pre celú skupinu PÚZS, čo dokazuje záujem PÚZS o rozvoj systému. PÚZS sú motivovaní vzdelávať interne lekárov, keďže ich vykazovanie má priamy dopad na ich finančné výsledky. Vlastné, komplexné vzdelávanie v medicínskej oblasti vykonávajú každý rok, zameriava sa na novinky v SK-DRG, základy kódovania, najčastejšie chyby uvádzané v chybových protokoloch zdravotných poisťovní a aktuálne zmeny v SK-DRG. Vzdelávanie býva organizované počas 1 dňa, začiatkom roka (z dôvodu nových zmien v SK-DRG) buď prezenčnou, alebo online formou, rozdelené podľa základných špecializačných odborov ako interná medicína, chirurgia, atď. Každá nemocnica má zástupcu pre komunikáciu so zdravotnou poisťovňou a odborne spôsobilú osobu a každé oddelenie má DRG lekára, ktorý je komplexne zainteresovaný do systému SK-DRG. Pomáha ostatným kolegom s DRG, pripravuje pre nich základné kódovacie schémy (základné schémy, tvoria 95% kódovania na oddelení). Vďaka základným schémam môžu jednotliví lekári rýchlo a efektívne kódovať, v komplikovanejších prípadoch sa obracajú na konkrétneho lekára, ktorý je za DRG zodpovedný v rámci oddelenia, prípadne nemocnice. Tento systém zabezpečuje zníženie náročnosti pre znalosti jednotlivých lekárov v oblasti DRG, DRG u nich nie je vnímané ako administratívne zaťaženie.

Proces kódovania u PÚZS

Ošetrojúci lekár a ďalší zdravotnícki pracovníci, ktorí sa podieľajú na poskytovaní zdravotnej starostlivosti počas trvania hospitalizačného prípadu, zadávajú do nemocničného informačného systému kódy diagnóz a kódy zdravotných výkonov zodpovedajúcich poskytnutej starostlivosti. Tieto kódy sa automaticky zobrazujú v tzv. „DRG okne“ hospitalizačného prípadu – forma spracovania a zobrazenia závisí na informačnom systéme ústavného zdravotníckeho zariadenia. Všetky informačné systémy používané v ústavných zariadeniach sú automaticky prepojené s grouperom, softvérom na zaraďovanie hospitalizačných prípadov do DRG skupín v klasifikačnom systéme. Po ukončení hospitalizácie pacienta v ústavnom zariadení je z hľadiska klasifikačného systému potrebné uzavrieť hospitalizačný prípad a zaradiť ho do príslušnej DRG skupiny. Pre zaradenie v DRG systéme je nevyhnutné: určiť hlavnú diagnózu, vedľajšiu diagnózu resp. vedľajšie diagnózy, vykázať poskytnuté zdravotné výkony zdravotnej starostlivosti, skontrolovať ostatné parametre súvisiace s hospitalizáciou. Na základe týchto údajov grouper (počítačový softvér) zaradí hospitalizačný prípad do DRG skupiny.

Kódovanie hospitalizačných prípadov sa líši nielen naprieč PÚZS, ale aj v rámci oddelení u rovnakého PÚZS. Bežná prax v slovenských nemocniciach ukazuje nasledovné spôsoby:

- Po spracovaní prepúšťacej správy pacienta pri ukončení hospitalizácie ošetrojúci/prepúšťajúci lekár oddelenia skontroluje kódy diagnóz a výkonov hospitalizačných prípadov, doplní alebo vyradí diagnózy a výkony v súlade s pravidlami kódovania, overí ostatné parametre hospitalizačného prípadu a hospitalizačný prípad uzavrie (zadaním povelu „Ukončiť“ , „Uzavrieť“ , „Zaradiť“ – podľa informačného systému). Softvér (grouper) zaradí prípad do DRG skupiny. Spracovanie hospitalizačného prípadu v DRG systéme je týmto ukončené. Za kódovanie a uzatvorenie hospitalizačného prípadu zodpovedá lekár. Všetci lekári oddelenia poznajú všeobecné pravidlá kódovania v DRG systéme a špeciálne pravidlá pre príslušnú odbornosť
- Postup lekárov ako v prvom prípade. Zodpovedný lekár oddelenia – kóder – s osobitným vyškolením v oblasti pravidiel kódovania (všeobecných a špeciálnych pre odbornosť) kontroluje správnosť uzatvorenia hospitalizačných prípadov, opraví prípadné chyby, upozorňuje lekárov oddelenia na nedostatky pri konečnom uzatváraní hospitalizačných prípadov, informuje lekárov o správnej aplikácii pravidiel pri uzatváraní hospitalizačných prípadov.
- Postup lekárov ako v prvom prípade, PÚZS má vytvorené kódovacie centrum, v ktorom osobitne vyškolení pracovníci na základe údajov uvedených v prepúšťacej správe z hospitalizácie a kódov diagnóz a výkonov v informačnom systéme kontrolujú dodržanie pravidiel kódovania (všeobecných a špeciálnych). Pri zistení chýb v uzatvorenom hospitalizačnom prípade informujú lekára, ktorý daný hospitalizačný prípad ukončil a požiadajú o opravu. Pracovníci centra nevstupujú do údajov hospitalizačného prípadu.
- Ošetrojúci/prepúšťajúci lekár spracuje prepúšťaciu správu pacienta z hospitalizácie. Uzatvorenie hospitalizačných prípadov za celé oddelenie vykonáva jeden resp. dvaja lekári oddelenia - kóderi. Ich úlohou je kontrola diagnóz a výkonov, ktoré boli počas hospitalizácie zadané do informačného systému, a zobrazujú sa v „DRG okne“, kontrola všetkých ostatných parametrov hospitalizačného prípadu a jeho ukončenie v DRG systéme (povel „zaradiť“, „ukončiť“). Títo lekári sú osobitne vyškolení vo všeobecných pravidlách a špeciálnych pravidlách pre danú odbornosť.
- Ošetrojúci/prepúšťajúci lekár spracuje prepúšťaciu správu pacienta z hospitalizácie. PÚZS má vytvorené kódovacie centrum, v ktorom pracovníci osobitne vyškolení vo všeobecných aj špeciálnych pravidlách kódovania chorôb a kódovania zdravotných výkonov na základe posúdenia údajov uvedených v prepúšťacej správe, kódov diagnóz a výkonov v informačnom systéme a ostatných položiek určia hlavnú diagnózu hospitalizačného prípadu, vedľajšie diagnózy, správnosť vykázania výkonov a ostatných parametrov a uzatvoria hospitalizačný prípad v DRG systéme. V prípade chýb alebo omylov vstupujú do súhrnu hospitalizačného prípadu, doplnia chýbajúce údaje (diagnózy, výkony), resp. zmenia iné parametre.

U väčšiny slovenských PÚZS hospitalizačné prípady kódujú lekári, prípadne zdravotné sestry. Okrem spomínaného DRG špecialistu kontrolu zaraďovania zadaných údajov pre hospitalizačné prípady vykonáva aj pracovník analýz medicínskych činností, oddelenie styku so zdravotnými poisťovňami v spolupráci s oddelením informačných technológií. Všetky tieto zložky sa snažia eliminovať chybosť. Na začiatku mesiaca Oddelenie styku so zdravotnými poisťovňami vygeneruje podklady pre fakturáciu do zdravotnej poisťovne za predchádzajúci mesiac.³

³ Informácie o procese kódovania u PÚZS sú čerpané z údajov uverejnených Ministerstvom zdravotníctva SR: <https://www.cksdrg.sk/sk/documents/vzdelavanie?year=2021>

Profesionálni kódéri, kóderské centrá na Slovensku

U niektorých PÚZS v rámci ich kapacitných štruktúr fungujú tzv. profesionálni kódéri, ktorí sú hlavnými opornými bodmi pre DRG u PÚZS. Kontrolujú kódovanie a podporujú jednotlivých lekárov pri kódovaní. Jednotlivé hospitalizačné prípady si kódujú samotní lekári, na základe základných schém, ktoré pokrývajú väčšinu hospitalizačných prípadov. Profesionálni kódéri, okrem kontroly, opravujú prípadné nesprávne kódovanie, intenzívne sa v DRG vzdelávajú a podporujú celý tím lekárov na oddeleniach.

Okrem profesionálnych kódérov títo PÚZS majú v rámci oddelení stanovených hlavných lekárov pre DRG, ktorí kontrolujú viac ako polovicu prípadov, všetky zlúčené a prekladové hospitalizačné prípady, pričom táto ich revízia je elektronicky zaznačovaná a následne kontrolovaná profesionálnymi kódermi.

Nevýhodou tohto systému je, že nemá oporu v komplexnom systéme vzdelávania a PÚZS si ich musí sám vychovať, čo je pri nezdravotníckych pracovníkoch pre PÚZS náročný a zdĺhavý proces.

Momentálne ako profesionálni kódéri fungujú bývalé zdravotné sestry a ekonómovia. U nezdravotníckych pracovníkov je komplexné vnímanie DRG náročnejšie vzhľadom na nedostatočné komplexné znalosti o zdravotníctve.

Je možná aj forma kóderského centra, kde by hospitalizačné prípady kódovali iba profesionálni kódéri a nie jednotliví lekári, za podmienok kompletnej a jednotnej digitalizácie zdravotnej dokumentácie a komplexnej edukácie užívateľov a špecialistov v oblasti DRG na Slovensku. V podmienkach Slovenskej republiky je vzhľadom na kapacitné a finančné poddimenzovanie systému takýto prístup ťažko implementovateľný v najbližších rokoch reálne.

Títo PÚZS taktiež zabezpečujú pre jednotlivé oddelenia a najmä manažment týchto oddelení pravidelný mesačný reporting nákladov a výnosov, na základe ktorého vedú prehľady počtov ich hospitalizačných prípadov, casemix a casemix index.

2.3 *Názory zainteresovaných strán na vzdelávanie v SK-DRG*

Názory zainteresovaných strán na vzdelávanie v SK-DRG

Viacere zainteresované strany sa zhodujú na tom, že v súčasnosti absentujú:

- jednotné, periodicky opakujúce sa vzdelávacie aktivity v rámci systému, zamerané na všetkých účastníkov systému, vrátane zdravotných poisťovní,
- oddelenie ekonomického vzdelávania od medicínskeho vzdelávania, aj keď je potrebné aby základné vedomosti mali všetci užívatelia systému, pre hlbšie poznatky o konkrétnej oblasti je vhodné edukáciu diferencovať,
- edukácia najmä v ekonomickej oblasti, pretože v tejto oblasti sú identifikované výrazné nedostatky pri vykazovaní ekonomických dát (nejednotná alokácia nákladov na hospitalizačné prípady medzi PÚZS).

Zainteresovanými osobami označované dôsledky súčasného vzdelávania

Dôsledkom nedostatku edukačných aktivít sú aj konkrétne rozpory medzi zdravotnými poisťovňami a PÚZS, kedy napríklad PÚZS chceli vykázať ako hlavnú diagnózu aj tú, ktorá sa nepotvrdila, čo potvrdzuje absenciu základného vzdelávania v oblasti Pravidiel kódovania. Zdravotné poisťovne pri revíziách činnostiach vedia identifikovať, ktorí PÚZS sa venujú vzdelávaniu zamestnancov v systéme DRG viac a ktorí menej. Niektoré zdravotné poisťovne pri revíziách vydávajú PÚZS poučenia, ktoré sú prínosom najmä pre PÚZS, ktorí majú záujem sa viac venovať DRG (PÚZS vedia podľa nich postupovať v budúcnosti).

Diskusie so zainteresovanými osobami poukazujú aj na to, že dôsledkom toho, že zástupcovia zdravotných poisťovní nie sú vzdelávaní v oblasti DRG je, že pravidlá kódovania si vykladajú individuálne, Toto má za následok deformáciu DRG systému, v podobe deformácie kódovania hospitalizačných prípadov, keďže PÚZS sa snažia kódovať tak, aby im hospitalizačné prípady zdravotná poisťovňa uznala. Deformácie v medicínskom kódovaní následne vplyvajú na kvalitu analýz vykonávaných pri aktualizácii jednotlivých komponentov SK-DRG. Pri konfrontáciách zdravotných poisťovní s PÚZS, ani argumentáciou platnými pravidlami kódovania nevedia obhájiť, podľa PÚZS, správne kódovanie hospitalizačných prípadov. Tieto konflikty zainteresované osoby identifikujú najmä v stanovovaní hlavnej diagnózy v hospitalizačnom prípade. Zainteresované strany poukazujú na to, že v tomto prípade by bol nápomocný určitý poradný orgán pre overovanie správnosti kódovania pod správou MZ SR, ktorí by bol zložený zo skúsených kóderov s praxou. Oni by pri otázkach užívateľov systému spolupracovali na stanoviskách smerujúcich k zjednoteniu a správne kódovaniu hospitalizačných prípadov. Tieto stanoviská a rozhodnutia by mali byť uverejňované na webovej stránke. Zainteresované osoby sa zhodujú na tom, že rozsiahla revízia Pravidiel kódovania nie je potrebná. Otázke riešenia sporov medzi PÚZS a zdravotnými poisťovňami v oblasti DRG sa budeme venovať v nasledujúcej časti projektu – výstup č. 10-3.

Príklad deformácie kódovania

Časť PÚZS identifikovalo ako problém DRG skupiny bez relatívnej váhy. Podľa klasifikačného systému, by sa úhrada za hospitalizačný prípad DRG skupiny bez relatívnej váhy mala riadiť podľa individuálnej zmluvnej dohody medzi PÚZS a zdravotnými poisťovňami. Vzhľadom na to, že vo väčšine prípadov PÚZS takéto zmluvy uzavreté nemajú, PÚZS priznávajú, že sa snažia vyhýbať týmto DRG skupinám a vedome tak deformujú systém SK-DRG. Táto činnosť ovplyvňuje aj vykázané dáta, pretože umelo nie je vykazovaná určitá DRG skupina aj keď v realite sa vyskytujú hospitalizačné prípady, ktoré do nej spadajú, avšak lekári ich kódujú tak, aby do tejto skupiny nespádali, respektíve spadali do skupín, za ktoré dostanú aspoň nejakú úhradu. Zdravotné poisťovne v takýchto prípadoch potrebujú od PÚZS konkrétne, najmä ekonomické dáta, aby si s PÚZS vedeli dohodnúť konkrétnu relatívnu váhu.

Príkladom takto vykazovanie DRG skupiny bez relatívnej váhy sú bilaterálne kochleárne implantáty (cena 1 kochleárneho implantátu u detí je približne na 22 000€).

3. Analýza dobrej praxe v európskych krajinách

3.1 Edukácia v systéme DRG v podmienkach Nemecka

V Nemecku neexistuje centrálna organizácia vzdelávania alebo odbornej prípravy v súvislosti so systémom DRG. Rôzne neziskové a súkromné organizácie zohrávajú úlohu pri poskytovaní vzdelávacích aktivít alebo školení týkajúcich sa kódovania diagnóz a zdravotných výkonov, rokovaní o tarifách/cenách, výpočte nákladov atď.

Edukačné aktivity

Na trhu existuje veľký počet organizácií, ktoré ponúkajú školenia v oblasti DRG a kódovania.

- Zdravotné poisťovne a ich zastrešujúce organizácie, napríklad AOK Bundesverband (jedna zo štátnych zdravotných poisťovní) organizuje pre rôzne cieľové skupiny osôb niekoľko denné kurzy, ktoré sú spoplatnené od 500-1050€⁴,
- Nemocnice, ich národné a regionálne asociácie a združenia, napríklad Deutsche Krankenhausgesellschaft a jeho inštitút - Deutsches Krankenhausinstitut organizuje webináre a semináre pre rôzne špecializačné oblasti v medicíne napr. webinár: Kódovanie v intenzívnej medicíne.⁵
- Súkromné spoločnosti, napríklad semináre od spoločnosti consus healthcare academie⁶, livestream, online a off-line semináre spoločnosti Kayers Consilium⁷ a webináre a semináre pre rôzne špecializačné oblasti medicíny od spoločnosti Privatinstitut für Klinikmanagement (PKM) GmbH⁸, tieto edukačné aktivity bývajú spoplatnené na úrovni niekoľkých stoviek eur.

Všetky tieto organizácie poskytujú základné edukačné aktivity o DRG úhradovom mechanizme. Edukačné aktivity asociácii nemocníc a súkromných spoločností poskytujú oveľa podrobnejšie školenia týkajúce sa kódovania diagnóz a zdravotných výkonov s cieľom podporiť poskytovateľov zdravotnej starostlivosti pri maximalizácii ich príjmov prostredníctvom kódovania. Združenia, asociácie nemocníc a zdravotných poisťovní a ich vzdelávacie inštitúcie poskytujú školenia aj v súvislosti s vyjednávaním o rozpočte na báze DRG systému.

V Nemecku taktiež funguje Nemecká spoločnosť pre medicínsky controlling (Deutsche Gesellschaft für Medizincontrolling), ktorá ponúka rôzne kurzy pre kódovanie, správnu alokáciu nákladov a iné.⁹ Prehľad rôznych edukačných aktivít je dostupný aj na portáli myDRG pre medicínsky controlling s DRG fórom.¹⁰

Rola vzdelávacích inštitúcií v edukačných aktivitách pre DRG systém

Niektoré verejné univerzity ponúkajú aj vzdelávanie v oblasti medicínskeho controllingu. Universität Heidelberg¹¹ a Universität Greifswald¹² ponúkajú intenzívny a krátky kurz medicínskeho controlling-u.

Niektoré, zväčša súkromné univerzity aplikovaných vied ponúkajú bakalárske štúdium v odbore medicínsky controlling, napríklad Medical School Berlin¹³.

⁴ Podrobnosti o kurzoch DRG organizovaných AOK Bundesverband sú uvedené na stranách 143-151 v dokumente: https://www.bkk-akademie.de/fileadmin/user_upload/downloads/Allgemeines/Seminarangebot_Weiterbildung.pdf

⁵ Viac o tomto kurze a iných kurzoch organizovaných Deutsches Krankenhausinstitut je možné nájsť na stránke:

<https://www.dki.de/veranstaltungen/webinar-kodierung-in-der-intensivmedizin?v=4222>

⁶ Seminára a podrobnosti o nich organizované súkromnou spoločnosťou consus healthcare academie:

https://www.healthcare-akademie.de/seminare/offene-seminare/medizincontrollingkodierung/?gclid=CjoKCQjwl7qSBhD-ARIsACvV1X2mNhZzWmXWACOflxv1jsBurHm3LMZYzHgQiQPoBmZNTjmv0MOKjoaAhjzEALw_wcB

⁷ Podrobnosti o livestream, online a off-line seminároch spoločnosti Kayers Consilium sú uvedené na linku:

https://www.kayers-consilium.de/kodierfachkraft/seminarprogramm.php?gclid=CjoKCQjwl7qSBhD-ARIsACvV1XogL5l7H_XessuDObKPT8ORUyvvTaUmFrd4PbxgFPfa6AyoB3-oqoaAp5XEALw_wcB

⁸ Podrobnosti o seminároch a webinároch spoločnosti PKM sú uvedené na linku: <https://www.pk-management.de/seminare/>

⁹ Viac o kurzoch organizovaných Nemeckou spoločnosťou pre medicínsky controlling:

http://webarchiv.medizincontroller.de/termine_alt.php

¹⁰ Uvedené na stránke: https://www.mydrg.de/myDRG_weblog/termine/index.html

¹¹ Detailné informácie o kurze medicínskeho controlling - Universität Heidelberg <https://www.uni-heidelberg.de/wissub/medmanagement/controlling/index.html> a

https://www.uni-heidelberg.de/md/wissub/medmanagement/controlling/medcontrol_2020.pdf

¹² Viac o kurze medicínskeho controlling - Universität Greifswald <https://rsf.uni-greifswald.de/lehrestuehle/wiwi/abwl/lehstuhl-flessa/lehre/medizincontrolling/>

¹³ Viac informácií o možnostiach štúdia medicínskeho controlling-u: <https://www.medicalschool-berlin.de/studiengaenge/fakultaet-gesundheitswissenschaften-fachhochschule/bachelorstudiengaenge/medical-controlling->

Existuje aj odborné (neuniverzitné) vzdelávanie v oblasti medicínskeho controlling-u, ktoré zodpovedá štandardom pre všeobecné odborné vzdelávanie priemyselných a obchodných komôr.¹⁴

Rola správcu systému v edukačných aktivitách pre DRG systém

Institut für das Entgeltsystem im Krankenhaus (ďalej len „InEK“) je spoločná organizácia zdravotných poisťovní (štátnych aj súkromných) a nemeckého združenia nemocníc. Úlohou InEK je rozvíjať systém DRG. Poskytuje informácie o systéme G-DRG, napr. o klasifikačnom algoritme, priemerných nákladoch na DRG atď. Poskytuje podrobnú správu o každoročných aktualizáciách systému. Poskytuje tiež podrobné usmernenie o tom, ako vypočítať náklady podľa štandardov, a to vydaním príručky o alokácii nákladov.¹⁵

InEK sa však nezaobera edukačnými aktivitami, vzdelávaním a ani neposkytuje materiály na školenia, okrem všeobecných informácií, ktoré zverejňuje na svojom webovom sídle.¹⁶

Štandardy vo vzdelávaní

Štruktúru a obsah edukačných aktivít zameraných na systém DRG, rokovania o rozpočte a medicínsky controlling si vytvára každý poskytovateľ vzdelávania sám. Okrem všeobecných požiadaviek, napr. pokiaľ ide o počet hodín výučby v bakalárskych programoch alebo programoch odborného vzdelávania, obsah vzdelávacích programov určuje poskytovateľ podľa cieľovej skupiny a trhových požiadaviek.

Kódovanie v nemocniciach

Najdôležitejšou organizáciou pre audit vykazovania zdravotnej starostlivosti je Medizinische Dienst, ktorá je organizovaná na úrovni spolkových krajín, ale zastrešuje ju organizácia na národnej úrovni. Kedysi to zastrešovali medicínske služby zdravotných poisťovní, avšak po nedávnej reforme (2020) sa audity stali nezávislejšími.¹⁷

Medizinische Dienst podrobne kontroluje vykazovanie zdravotnej starostlivosti, zvyčajne na základe podrobného preskúmania zdravotnej dokumentácie nemocníc a na základe žiadosti zdravotných poisťovní. Medizinische Dienst monitoruje, ktoré vykazovanie zdravotnej starostlivosti je nesprávne a vyberá prípady pre budúci audit na základe výsledkov z minulých auditov. Medizinische Dienst tiež vypracúva usmernenia pre kódovanie.¹⁸

V nemocniciach sú za kódovanie hospitalizačných prípadov DRG zodpovední medicínski kóderi, ktorí získali jednu z vyššie uvedených kvalifikácií, pričom získanie kvalifikácie pre kóderov nie je zákonnou povinnosťou. Napriek tomu, keďže príjmy nemocníc závisia od optimálneho kódovania, nemocnice majú záujem zamestnávať kvalifikovaných kóderov.

V začiatkoch keď sa zaviedol systém G-DRG, väčšinu kódovania museli vykonávať lekári, pretože nemocnice ešte nemali medicínskych kontrolórov a kóderov. Postupom času nemocnice investovali do medicínskeho kódovania s cieľom znížiť chybovosť vedúcu k strate príjmov a rôzne vzdelávacie programy pripravili značný počet medicínskych kóderov. Dnes má väčšina nemocníc profesionálnych kóderov.

Zvyčajne lekári vykonávajú prvé kódovanie diagnóz a výkonov pre svojich pacientov. Následne medicínski kontrolóri skontrolujú kódovanie lekárov a vykonajú potrebné úpravy, napr. zámenou

and-management/?gclid=CjoKCCQjwl7qSBhD-ARIsACvV1X3_uoJTvvgtv3yy-NZ3boVao9W_mQJZvLp151zV8ZdThYKhAU4PtclAaAuuEALw_wcB a
https://www.medicalschool-berlin.de/studiengaenge/fakultaet-gesundheitswissenschaften-fachhochschule/bachelorstudiengaenge/medical-controlling-and-management/?gclid=CjoKCCQjwl7qSBhD-ARIsACvV1X3_uoJTvvgtv3yy-NZ3boVao9W_mQJZvLp151zV8ZdThYKhAU4PtclAaAuuEALw_wcB

¹⁴ Detailné informácie o kurze medicínskeho controlling-u:

<https://gesundheitsberufe.de/bildungsangebote/medizincontroller-ihk/>

¹⁵ Príručka o alokácii nákladov, dostupná online: https://www.g-drg.de/Kalkulation2/DRG-Fallpauschalen_17b_KHG/Kalkulationshandbuch

¹⁶ Webové sídlo InEK: <https://www.g-drg.de/>

¹⁷ Viac informácií k nedávnej reforme: <https://www.medizinischerdienst.de/medizinischerdienst/mdk-reform/>

¹⁸ Viac informácií o vypracúvaní usmernení pre kódovanie Medizinische Dienst: <https://www.medizinischerdienst.de/kranken-pflegekassen/kodierempfehlungen/>

hlavných a vedľajších diagnóz, uvedením dodatočných kódov alebo kontrolou, či boli pacientom vykonané ďalšie výkony, ktoré svedčia o ďalších diagnózach.

Mať profesionálnych kóderov je pre nemocnice užitočné, pretože to prispieva k zabezpečeniu ich príjmov a zároveň zabraňuje nesprávnemu vykazovaniu, ktoré by viedlo k auditom a potenciálne k tomu, že nemocnice by museli vrátiť peniaze, na ktoré nemali nárok.

3.2 Edukácia v systéme DRG v podmienkach Švajčiarska

Vzdelávacie a školiace aktivity v systéme DRG sú decentralizované a sú za ne zodpovední tarifní partneri, t. j. poskytovatelia zdravotnej starostlivosti, platcovia zdravotnej starostlivosti, prípadne poskytovatelia vzdelávacích aktivít.

Edukačné aktivity

Tarifní partneri (užívatelia systému DRG) a ich členovia sú zodpovední za vzdelávanie a odbornú prípravu v súvislosti so systémom DRG. Samostatne organizujú vzdelávacie a školiace programy vo svojich organizáciách. Napríklad zastrešujúca organizácia „H+ The Hospitals of Switzerland“ (organizácia zastupujúca záujmy svojich členov, nemocníc v oblasti zdravotnej politiky) má inštitúciu pre odbornú prípravu a ďalšie vzdelávanie – „H+ Education“.¹⁹ Ponúka rôzne kurzy v oblasti švajčiarskeho tarifného systému pre ústavnú zdravotnú starostlivosť. Tieto kurzy sa často konajú v spolupráci s inými partnerskými tarifnými organizáciami, napr. s FMH (Švajčiarskou lekárskou asociáciou). Kurzy ďalšieho vzdelávania v oblasti tarifného systému DRG často realizujú samotné nemocnice formou vzdelávania v oblasti aktualizácie taríf.

Rola vzdelávacích inštitúcií v edukačných aktivitách pre DRG systém

Zastrešujúca organizácia H+ Education²⁰ je oprávnená ponúkať program ďalšieho vzdelávania pre profesiu federálne certifikovaného medicínskeho kódéra. Na účasť v programe musia byť splnené určité kritériá, napríklad: najmenej tri roky odbornej praxe v oblasti medicínskeho kódovania. Program ďalšieho vzdelávania pozostáva z účasti na kurze počas 16 dní rozložených na 4 mesiace a končí sa federálnou skúškou, cena kurzu je 7 200 CHF. Žiadna verejná univerzita alebo vysoká škola neponúka takéto osvedčenie/skúšku.

Švajčiarska spoločnosť pre lekárske kódovanie²¹ ponúka všeobecné a špecifické kurzy kódovania. Prípadne je možné získať vedomosti o medicínskom kódovaní prostredníctvom súkromných poskytovateľov edukačných aktivít.

Rola správcu systému v edukačných aktivitách pre DRG systém

SwissDRG AG (Swiss Case Mix Office)²² je nezisková organizácia, ktorá vytvára tarifný systém SwissDRG (akútna starostlivosť), TARPSY (psychiatrická starostlivosť), STReha (rehabilitácia) na základe administratívnych (nákladových) dát. Nemá mandát na poskytovanie školení a ďalšieho (kontinuálneho) vzdelávania v systéme DRG. Preto nestanovuje a nevydáva žiadne normy, usmernenia ani certifikáty v oblasti odbornej prípravy a ďalšieho vzdelávania v oblasti DRG. Napriek tomu sa SwissDRG AG nepriamo zapája do vzdelávacích iniciatív na národnej úrovni. Ponúka napríklad informačné podujatie pre všetky zainteresované strany na konci obdobia vývoja každej verzie tarifného systému. Toto podujatie poskytuje komplexné informácie o zmenách vykonaných v novom tarifnom systéme. Na konci podujatia majú účastníci možnosť klásť otázky týkajúce sa nového tarifného systému. Z dôvodu transparentnosti sú prezentácie z informačného podujatia nahrané na domovskej stránke SwissDRG AG.

Všetky dokumenty týkajúce sa taríf, súborov, zmenových tabuliek a grouperov sú včas zverejnené na domovskej stránke SwissDRG AG.

Tarifný systém založený na DRG vo Švajčiarsku ovplyvňuje mnohé oddelenia v nemocnici, napr.: správu pacientov, účtovanie nákladov, medicínske kódovanie, správu údajov atď. Avšak len pre oblasť medicínskeho kódovania a auditu existuje koncepcia odbornej prípravy a ďalšieho vzdelávania. Školenie a ďalšie vzdelávanie pre ostatné oddelenia týkajúce sa tarifného systému štruktúrovane neexistuje.

¹⁹ Viac o inštitúcii H+ The Hospitals of Switzerland je možné nájsť na stránke: <https://www.hplus.ch/de/>

²⁰ Viac o inštitúcii H+ Education je možné nájsť na stránke: <https://www.hplus-bildung.ch/>

²¹ Viac o Švajčiarskej spoločnosti pre lekárske kódovanie je možné nájsť na stránke: <https://sgmc-sscm.ch/>

²² Viac o SwissDRG AG je možné nájsť na stránke: <https://www.swissdrg.org/de>

Štandardy vo vzdelávaní

Štruktúra a obsah odbornej prípravy a ďalšieho vzdelávania vzhľadom na celý tarifný systém na báze DRG sú do značnej miery viazané na jednotlivé zložky, komponenty samotného tarifného systému. Z didaktického a pedagogického hľadiska majú poskytovatelia ďalšieho vzdelávania voľnú ruku pri tvorbe kurzov. To na čo sa často kladie dôraz závisí od toho, pre koho sa ďalšie vzdelávanie ponúka, napr. pre zdravotné poisťovne, kantóny, malé nemocnice, univerzitné nemocnice atď.

„Niektoré nemocnice experimentujú s rozpoznávaním hlasu a kódovaním s podporou umelej inteligencie. S rastúcou presnosťou kódovania s technickou podporou bude profesia medicínskych kódov v budúcnosti menej relevantná a kódovanie bude môcť vykonávať menej vyškolený personál v tejto oblasti.”

Prof. Dr. Alexander Geissler

Kódovanie v nemocniciach

V nemocniciach sú za kódovanie prípadov DRG zodpovední medicínski kódéri. Certifikácia ako „federálne certifikovaný kódér“ však nie je nevyhnutnou podmienkou pre prácu medicínskeho kódéra.

Federálni audítori kódovania musia byť federálne certifikovaní kódéri s určitým počtom rokov odbornej praxe. Podľa predpisov o štruktúre taríf musí každá nemocnica raz ročne absolvovať audity kódovania. Je na rozhodnutí nemocnice, či audit vykoná externá spoločnosť alebo príslušné oddelenie príslušného riaditeľstva zdravotníctva v kantóne. Obsah a postup kódovacieho auditu je opísaný v predpise pre audit kódovania. Tento dokument je neoddeliteľnou súčasťou tarifného systému. Každoročne sa aktualizuje a ďalej rozvíja. Dokumenty aktuálne pre rok 2022 uvádzame v link-u v poznámke pod čiarou.²³

V nemocniciach by mali zvyčajne kódovať vyškolení a certifikovaní medicínski kódéri. Skutočnosť je však často iná. Veľké nemocnice, napr. univerzitné nemocnice, si môžu dovoliť zamestnať dobre vyškolených a certifikovaných kódov. Naopak malé, regionálne nemocnice zamestnávajú ľudí z iných zdravotníckych profesií, ktorí absolvujú kurzy kódovania a zaučajú sa do medicínskeho kódovania. Niekedy sa na medicínske kódovanie prípadov DRG najímajú aj externé spoločnosti.

Podľa názorov zahraničného experta na zabezpečenie vysokej kvality kódovania by mohol byť prospešný celoštátny certifikačný systém pre profesiu medicínskeho kódovania, takto by mohli kódovanie vykonávať len certifikovaní kódéri. Analogicky k iným profesiám v oblasti medicíny, napríklad: zdravotné sestry, lekári, terapeuti, ktorí musia mať pri prijatí do zamestnania povinný certifikát o absolvovaní edukačných aktivít.

Správne kódovanie zabezpečuje nielen správne vyúčtovanie hospitalizačných prípadov v príslušnom období. Nemocnica sa tým vyhýba prípadným otázkam platiteľov (zdravotných poisťovní a kantónu) o vyúčtovaní. Správne medicínske kódovanie v príslušnom období pozitívne ovplyvňuje ďalší vývoj a návrh tarifného systému pre nasledujúce obdobia. Okrem toho sa údaje z medicínskeho kódovania využívajú pri plánovaní kapacít nemocnice. Čím kvalitnejšie je medicínske kódovanie, tým presnejšie môže byť plánovanie kapacít nemocníc orientované na dopyt. Okrem toho sa tieto údaje využívajú aj na rôzne výskumné činnosti a rozdielna kvalita kódovania obmedzuje validitu výsledkov výskumu.

²³ Podrobné informácie stanovené pre rok 2022 ku kódovaciemu auditu:
<https://www.swissdrg.org/de/akutsomatik/swissdrg-system-1102022/kodierrevision>

3.3 Edukácia v systéme CZ-DRG v podmienkach Českej republiky

V Českej republike je držiteľom licencie systému CZ-DRG Ministerstvo zdravotníctva ČR. Na základe zmluvy s Ministerstvom zdravotníctva ČR, Národné referenčné centrum spravovalo a vyvíjalo klasifikáciu a klasifikačný systém. V roku 2014 prešli tieto kompetencie pod Ústav zdravotníckych informácií a štatistiky Českej republiky (ďalej len „ÚZIS ČR“). Tento orgán je kompetenciami a účelom podobný slovenskému Národnému centru zdravotníckych informácií. Úlohou ÚZIS ČR je prostredníctvom projektu DRG Restart vývoj nového systému, založeného na exaktnom oceňovaní hospitalizačných prípadov klinickej praxe. Za týmto účelom ÚZIS ČR spracováva dáta, je garantom pravidiel kódovania, kultivuje a nastavuje relatívne váhy a vytvára odporúčania pre nastavenie základných sadziieb. Legislatívny rámec CZ-DRG neurčuje povinnosti v oblasti edukácie pre správcu CZ-DRG (na rozdiel od nastavenej legislatívy pre SK-DRG).

Úvodné edukačné aktivity 2014-2018

ÚZIS ČR v rámci vzdelávacích aktivít, seminárov a konferencií každoročne organizuje Konferenciu DRG Restart, odbornú konferenciu venovanú vývoju nového českého klasifikačného systému DRG, pokrokov a plánov v rámci projektu DRG Restart. Okrem tejto konferencie každoročne organizuje aj konferenciu KlasifíKon, ktorá je zameraná na klasifikačné a terminologické systémy v zdravotníctve, časť prezentovaných tém sa taktiež zameriava aj na aktuálne témy v oblasti DRG.

V rámci tréningových a edukačných aktivít pre jednotlivých užívateľov systému ÚZIS ČR neorganizuje kurzy na pravidelnej báze. V úvodných fázach, v roku 2015 boli organizované najmä školenia zástupcov referenčným nemocníc. Tieto školenia boli zamerané najmä na:

- klasifikáciu analytických účtov,
- typológiu nákladových stredísk,
- prezentované boli prístupy k pilotnému spracovaniu dát podľa stanovených metodík.

Odkazy na materiály k týmto školeniam sú uvedené v poznámke pod čiarou.²⁴

V úvodnom roku 2015 boli taktiež organizované stretnutia na báze workshop-ov. Išlo o stretnutia Expertnej rady DRG Restart a zástupcov siete referenčných nemocníc. Okrem základných princípov, posunov v projekte a metodík boli na stretnutiach prezentované aj prístupy k edukácii kóderov²⁵, na ktoré v nasledujúcom roku 2016 nadviazali viaceré školenia zamerané na kódovanie zdravotníckych služieb. Školenia pozostávali z 5 blokov odborných seminárov, pričom sa zameriavali na tieto témy (odkazy na jednotlivé školiace materiály sú uvedené v poznámke pod čiarou):

- MKCH a kódovanie podľa nej²⁶,
- Kódovanie v systéme IR-DRG²⁷,
- Vykazovanie zdravotnej starostlivosti²⁸,
- Zdravotná dokumentácia²⁹,
- Legislatíva³⁰.

Nasledujúce roky 2017-2018 ÚZIS ČR organizoval v rámci vzdelávacích aktivít konferencie DRG Restart a KlasifíKon.

²⁴ Prvé školenie zástupcov referenčných nemocníc - <https://drg.uzis.cz/index.php?pg=aktuality&aid=18>, druhé školenie zástupcov referenčných nemocníc - <https://drg.uzis.cz/index.php?pg=aktuality&aid=24>

²⁵ <https://drg.uzis.cz/res/file/seminar-expertni-rada-20151202/expertni-rada-20151202-homrova-02.pdf>

²⁶ MKN-10 a kódovanie podľa MKN-10 - <https://drg.uzis.cz/index.php?pg=aktuality&aid=42>

²⁷ Kódovanie v systéme IR-DRG - <https://drg.uzis.cz/res/file/skoleni-koderi/20160915-prezentace.pdf>

²⁸ Vykazovanie zdravotnej starostlivosti - <https://drg.uzis.cz/index.php?pg=aktuality&aid=45>

²⁹ Zdravotná dokumentácia - <https://drg.uzis.cz/index.php?pg=aktuality&aid=46>

³⁰ Legislatíva - <https://drg.uzis.cz/index.php?pg=aktuality&aid=47>

Edukačné aktivity 2018-2019 - kurz Kódování zdravotních služeb – referenční kódování v systému CZ-DRG

V októbri 2018 ÚZIS ČR v spolupráci s Inštitútom postgraduálneho vzdelávania ve zdravotníctví (ďalej len „IPVZ“) zahájili odborné vzdelávanie kóderov pre novo vyvíjaný systém CZ-DRG. IPVZ je vzdelávacou inštitúciou v oblasti zdravotníctva a zároveň jednou z oficiálnych autorít pre aprobačné a atestačné skúšky, ide o organizáciu podriadenú Ministerstvu zdravotníctva ČR.³¹ Kurz v rozsahu 3 dní bol realizovaný pod záštitou Ministra zdravotníctva ČR a mal za cieľ zaistiť vzdelávanie pracovníkov v oblasti kódovania tak, aby boli plne oboznámení s novým klasifikačným systémom CZ-DRG, správnym používaním jeho metodických materiálov a k aplikácii výstupov projektu do praxe. Medzi očakávané výsledky patrili zvýšenie dostupných kapacít profesionálov v tomto obore a zlepšenie kvality dát produkovaných v zdravotníctve (vykazovanie pre administratívne a štatistické účely, systémy úhrad, business inteligenciu, data mining a manažérske rozhodovanie, vedu a výskum). Zároveň mal napomôcť zjednotiť doterajšiu prax práce s klinickými informáciami a kódovaním zdravotnej starostlivosti naprieč zdravotníckymi zariadeniami, šíreniu a udržiavaniu aktuálnych informácií o vytváraných nástrojoch a aktualizovaných metodikách. Predpokladaným výsledkom bolo zvýšenie kvalifikácie profesionálov v oblasti kódovania a kvalitná implementácia metodík projektu DRG Restart do praxe.

Kurz bol kreovaný ÚZIS ČR a IPVZ, pričom ako praktická, tak aj teoretická výučba prebiehala v priestoroch IPVZ. Na výučbe sa podieľali experti na kódovanie a klasifikáciu CZ-DRG z ÚZIS ČR a referenčnej siete nemocníc, pričom rozsah kurzu bol 24 vyučovacích hodín (1 vyučovacia hodina = 45 minút). 20 hodín predstavovalo teoretickú výučbu a 4 hodiny praktickú výučbu kódovania zdravotných služieb a práce s verejne dostupnými informačnými zdrojmi a nástrojmi. Kurz bol zakončený písomným testom s minimálnym potrebným výsledkom úspešnosti 70%. Kurz bol určený zdravotníckym i nezdravotníckym pracovníkom.

Absolvent kurzu získal okrem komplexných znalostí o systéme CZ-DRG aj znalosti o správnom použití Medzinárodnej klasifikácie chorôb (ďalej iba „MKCH“) pravidiel v nich obsiahnutých, znalosti práce s klasifikáciami a číselníkmi popisujúcimi zdravotnícke intervencie a použité zdravotné prostriedky.

Projekt DRG Restart

V Českej republike momentálne prebieha projekt Metodická optimalizace a zefektivnění systému úhrad nemocniční péče v ČR (DRG Restart). Zadávatelom projektu je Európsky sociálny fond – Operačný program Zamestnanosť a prebieha od 1. 3. 2016 do 28. 2. 2023. Celková cena za projekt predstavuje necelých 10 000 000 eur.

Cieľom projektu je vybudovanie dlhodobej a udržateľnej dátovej, informačnej a personálnej základne pre optimalizáciu a priebežnú kultiváciu systému úhrad lôžkovej zdravotnej starostlivosti v ČR a zvýšeniu prediktívnych schopností a efektivity úhradových mechanizmov pre tento segment zdravotnej starostlivosti.

Projekt tvorí 9 samostatných kľúčových aktivít, pričom jedným z nich sú Edukačné aktivity.³³

Vzhľadom na množstvo popísaných aktivít v rámci edukácie v CZ-DRG je potrebné upozorniť na to, že tento projekt má výrazne pozitívny vplyv na rozpočet a vyčlenenie kapacít, ktoré ÚZIS ČR oblasti edukácie v CZ-DRG môže venovať.

³¹ Viac informácií o Inštitúte postgraduálneho vzdelávania ve zdravotníctví: <https://www.ipvz.cz/o-ipvz/zakladni-informace-o-ipvz/predstaveni-ipvz>

³² Viac informácií o projekte DRG Restart je možné nájsť na stránke: <https://www.uzis.cz/index.php?pg=o-nas--projekty&prid=9>

Tematické celky vzdelávacieho programu	Teoretická výučba - počet hodín	Praktická výučba - počet hodín	Spolu
Medzinárodná klasifikácia chorôb	2,5	1,5	4
Štruktúra a princípy CZ-DRG	4	0	4
Metodiky v CZ- DRG	5	0	5
Legislatíva a dokumentácia	1	0	1
Vykazovanie zdravotnej starostlivosti	3	1	4
Prax kódovania diagnóz	1	4	5
Test	0	1	1
Spolu	16,5	7,5	24

Tabuľka 2: Obsah kurzu Kódování zdravotních služeb – referenční kódování v systému CZ-DRG³³

V prvej fáze bolo realizovaných 5 termínov kurzov, ktoré prebiehali v Prahe a Brne, pričom kurzy v tejto fáze absolvovalo 196 osôb.

Následne bolo vypísaných ďalších 5 termínov 3-denných kurzov pre rok 2019, ktoré sa konali od februára do júna 2019, pričom sa jednalo o pokračovanie kurzu *Kódování zdravotních služeb – referenční kódování v systéme CZ-DRG*. Kurzy boli opätovne organizované pod záštitou Ministra zdravotníctva ČR, pričom organizačne boli zabezpečované ÚZIS ČR a IPVZ a určené boli opätovne pre zdravotnícky i nezdravotnícky personál.

Cieľom kurzu je oboznámiť zdravotníckych i nezdravotníckych pracovníkov s novým klasifikačným systémom CZ-DRG, správnym používaním súvisiacich metodických materiálov, zvýšenie kvalifikácie profesionálov v oblasti kódovania a implementácia výstupov projektu DRG Restart do praxe.

Odlíšnosťou bolo, že tento kurz bol určený pre pracovníkov so znalosťami obsahu pravidiel MKCH aktuálne platných metodík k DRG. Úroveň týchto znalostí by mala zahŕňať klinickú terminológiu, obsah a pravidlá MKCH minimálne v rozsahu e-learningového kurzu.³⁴

Spolu v roku 2018-2019 absolvovalo tieto 3 denné kurzy 268 absolventov. Tento kurz bol hodnotený ako široko zameraný, počet absolventov vzhľadom na dopyt v nemocniciach ako nie plne dostatočný, aj vzhľadom na absentujúcu formu e-learningového vzdelávania. Aj vzhľadom na spätnú väzbu z týchto kurzov sa ÚZIS rozhodol zmeniť koncepciu vzdelávania pre ďalší ročník vzdelávania 2019-2020.

Zmeny v kurzoch pre nasledujúci ročník predstavujú:

- skrátenie kurzu na jednodenný intenzívny kurz zakončený online testom,
- zmena názvu a zamerania kurzu iba na zmeny metodík a primárnych klasifikácií medzi jednotlivými rokmi (MKCH aktualizácie a zmeny v číselníkoch a metodike DRG markerov), z čoho vyplýva zameranie kurzov na tieto komponenty:
 - MKCH – aktualizácia, zmeny a použitie
 - Pravidla pro kódování diagnóz, so zameraním na akútnu lôžkovú starostlivosť – Metodika kódování diagnóz IR-DRG a Metodika kódování diagnóz CZ-DRG,
 - Číselníky a metodika DRG markerov (zoznam markerů IR=CZ),
 - okrajovo Seznam zdravotních výkonů,
- vynechanie lekcí o teórii DRG a teórii kódovania diagnóz a základných pravidiel MKCH, keďže u účastníkov kurzov sa tieto znalosti predpokladajú,
- vytvorenie elektronickej verzie kurzu, ktorý zabezpečí rýchlejšie a efektívnejšie šírenie aktuálnych informácií do terénu bez kapacitných obmedzení lektorov a organizačných, regionálnych limitov,

³³ Tabuľka bola prevzatá a upravená na základe: Králová P., Krejčová D., Rubešová I., Zvolský M. 2019. KURZ KÓDOVÁNÍ ZDRAVOTNÍCH SLUŽEB – REFERENČNÍ KÓDOVÁNÍ V SYSTÉMU CZ-DRG. MEDSOFT 2019. Dostupné online: https://www.creativeconnections.cz/medsoft/2019/Medsoft_2019_Kralova_Print.pdf

³⁴ Viac o tomto kurze spolu s relevantnými odkazmi je možné nájsť na stránke: <https://drg.uzis.cz/index.php?pg=aktuality&aid=64>

- cieľovou skupinou pre vzdelávanie sú kódujúci lekári a pomocní kódujúci personál (administrátori), kóderi, kontrolóri (spolu s revíznymi lekármi), kurz je primárne určený kóderom s praxou, keďže ťažiskovými témami sú zmeny v metodikách a nástrojoch,
- cieľovou skupinou v týchto kurzoch už nie je management nemocníc.

Tematické celky vzdelávacieho programu	Počet vyučovacích hodín
Metodiky CZ-DRG a harmonogram ďalšieho vývoja a použitia CZ-DRG	1
Klasifikácia hospitalizačných prípadov CZ-DRG 2.0	1
MKCH – zmeny a nástroje pre rok 2020	1
Pravidla kódovania diagnóz CZ-DRG 2.0	3
Metodika kódovania diagnóz IR-DRG 017, ďalšie metodiky IR-DRG a prekryv s CZ-DRG	1
Číselník DRG markerov a metodika DRG markerov CZ-DRG 2.0	3
Spolu	10

Tabuľka 3: Obsah Kurzu kódovania zdravotných služieb 2020³⁵

Edukačné aktivity 2020-2022 – kurzy, e-learning, webináre, Dĺny CZ-DRG, konferencie

V nasledujúcich rokoch do roku 2022 ÚZIS ČR pracoval najmä na online edukačných aktivitách, pričom ich celkový prehľad je zosumarizovaný na samostatnom webovom sídle.³⁶ Na jeseň 2020 ÚZIS ČR organizoval sériu webinárov - *Webinár kódovania zdravotných služieb CZ-DRG 3.0 revízie 1*, s orientáciou na zmeny v CZ-DRG. Okrem interných kapacít ÚZIS ČR sa na príprave edukačných aktivít podieľal aj niekoľko ďalších účastníkov zoskupených v pracovných skupinách pre vzdelávanie kóderov a pre pravidlá kódovania stavov a diagnóz v akútnej lôžkovej starostlivosti.

Kurz základů kódování pro systém DRG nadviazal na Kurz kódování zdravotních služeb, referenční kódování v systému CZ-DRG a v roku 2021 bol realizovaný v spolupráci s IPVZ. Cieľovou skupinou tejto edukačnej aktivity boli začínajúci kóderi – zdravotnícky aj nezdravotnícky personál, podmienkou pre účastníkov bolo ukončené stredoškolské vzdelanie s maturitou. Kurz prebiehal v 2 dňoch po 8 hodín, pričom zahŕňal 11 hodín teoretickej výučby a 5 hodín praktickej výučby. Po úspešnom absolvovaní záverečného testu získal účastník potvrdenie o absolvovaní kurzu. Obsah kurzu bol opätovne menený, pričom sa zameriaval na 4 bloky:

- zdravotnícke minimum - klinická propedeutika, symptomatológia ochorení, problematické aspekty klinickej terminológie,
- minimum práce so zdravotníckymi informáciami,
- MKCH
- systémy úhrad v zdravotníctve, Pravidla kódování – všeobecné, špeciálne, DRG markery a ich metodika.

ÚZIS ČR vypracoval taktiež e-learningový kurz Kódování zdravotních služeb CZ-DRG 3.0 revízie 1, na ktorého aktualizácii kontinuálne pracuje, kurz je taktiež zakončený testom, pričom sa zameriava najmä na medziročné zmeny v dokumentoch dôležitých pre kóderov. ÚZIS ČR pracuje aj na iných dokumentoch súvisiacich so vzdelávaním ako napríklad newsletter³⁷, brožúra pre lekárov a iné.³⁸ Aj samotný ÚZIS ČR konštatuje, že v ČR chýba ucelený komplexný systém vzdelávania kóderov.

Zjednocovaniu kódovania napomáha aj edukačná aktivita zavedená v roku 2021 - *Dĺny CZ-DRG*. Ide o telekonferenčné stretnutia, ktoré sú organizované cca 1x za 2 mesiace, kde sú prezentované aktuálne témy spojené so zavádzaním aktuálneho klasifikačného systému (technické a organizačné otázky

³⁵ Podrobnosti o plánech vo vzdelávaní a vyhodnotení dovtedajších kurzov popisuje zástupca ÚZIS ČR MUDr. Miroslav Zvolský na Konferencii DRG Restart 2019 <https://www.youtube.com/watch?v=RZzVJQm-aVE>

³⁶ Kompletný prehľad edukačných aktivít pod záštitou ÚZIS ČR za roky 2020-2022: <https://www.uzis.cz/index.php?pg=registry-sber-dat--klasifikace--klasifikace-hospitalizacnich-pripadu-cz-drg>

³⁷ Viac informácií o newsletter vydanom ÚZIS ČR: <https://www.uzis.cz/index.php?pg=registry-sber-dat--klasifikace--narodni-centrum-pro-medicinske-nomenklatury-a-klasifikace>

³⁸ Viac informácií o dokumentoch vydaných ÚZIS ČR: <https://drg.uzis.cz/res/file/konference-drg-restart-2021/14-fischerova.pdf>

k implementácii, konkrétne otázky na kódovanie v konkrétnych situáciách), pričom ide o odpovede na predom zaslané otázky účastníkov. Prezentácie sú po stretnutiach verejne dostupné na webovej stránke ÚZIS ČR.³⁹

IPVZ aj v roku 2022 organizuje spoplatnený trojdenný kurz určený pre nelekársky zdravotnícky personál - *Kurz – Kódovanie pro DRG*. Tento kurz je orientovaný na zápis a kódovanie zdravotníckych informácií pre účely dokumentácie a vykazovania zdravotnej starostlivosti. Cena kurzu je 4800 Kč.⁴⁰

Medzi dôležité každoročné edukačné aktivity patria aj konferencie organizované ÚZIS ČR - DRG Restart a KlasifiKon. Obsah konferencie DRG Restart ÚZIS ČR každoročne uverejňuje na webovej stránke projektu DRG Restart. Voľne dostupné sú nie len všetky prezentácie k jednotlivým prednáškam, ale aj videozáznamy z konferencie. Vďaka tomu má prístup široká verejnosť k významným edukačným materiálom o jednotlivých oblastiach v CZ-DRG.⁴¹

Kódovanie v nemocniciach

V roku 2021 predstavilo CKS dokument „*Vzdelávanie DRG*“. Súčasťou dokumentu bol aj odborný vstup o efektívnom prístupe ku kódovaniu na základe skúseností z Českej republiky od expertov z Advance Hospital Analytics.⁴²

Zavedenie systému DRG do úhrad prinieslo množstvo nových požiadaviek a úloh, ktoré pre kvalifikovaných lekárske pracovníkov predstavuje administratívnu záťaž. Skúsenosť z Českej republiky ukázala, že je veľmi náročné a zároveň nákladovo neefektívne vyžadovať po zdravotníckych pracovníkoch s medicínskym vzdelaním a klinickou praxou to, aby sa v pracovnom čase venovali kódovaniu diagnóz a výkonov pre DRG. Udržovanie kvalitných znalostí pravidiel a metodík kódovania medzi všetkými lekárske kódermi je v realite prakticky nemožné, čoho dôsledkom sú veľké rozdiely v kvalite kódovania medzi jednotlivými oddeleniami.

V českých nemocniciach sa čoraz častejšie inklinuje k profesionalizácii kódovania, kedy tieto administratívne úkony prechádzajú z lekárov na nelekárskych zdravotníckych pracovníkov ako sestry alebo aj administratívni pracovníci bez zdravotníckeho vzdelania. Skúsenosti poukazujú na to, že medicínske vzdelanie môže byť nahradené opakovaným intenzívnym zaškolením v základoch lekárskej terminológie a pravidiel kódovania.

Legislatíva v ČR nestanovuje striktnú požiadavku na vzdelanie a certifikáciu kóderov. Nemocnice v ČR sa spravidla vydávajú jednou z nasledujúcich ciest:

➤ kompetencie sú vybudované v rámci 1 oddelenia - každé oddelenie disponuje „vlastným“ kóderom, ktorý sa špecializuje najmä na kódovanie prípadov danej kliniky. V rámci nemocnice existuje ešte pozícia hlavného DRG metodika, ktorý proces zastrešuje a konzultuje prípadné otázky od kóderov z kliniky. Kódermi sú často lekári, ale je tendencia čoraz viac na túto pozíciu zamestnať sestry alebo administratívnych pracovníkov. Ide o náročnejší prístup na koordináciu a vyžaduje väčšie úsilie pri snahe udržať kvalitné znalosti aktuálnych metodík medzi klinickými kódermi.

³⁹ Viac informácií o Dílny CZ-DRG organizovaných ÚZIS ČR: <https://www.uzis.cz/index.php?pg=registry-sber-dat--klasifikace--klasifikace-hospitalizacnich-pripadu-cz-drg>

⁴⁰ Viac informácií o Kurzu – Kódování pro DRG organizovaným IPVZ: <https://www.ipvz.cz/vzdelavaci-akce/57751-kurz-kodovani-pro-drg>

⁴¹ Prezentácie z prednášok, videozáznamy a iné podrobné informácie o Konferencii DRG Restart 2021 sú dostupné online: <https://drg.uzis.cz/index.php?pg=aktuality&aid=85>

⁴² Celý dokument *Vzdelávanie DRG* vypracovaný tímom CKS v roku 2021 je dostupný online: https://www.cksdrg.sk/sk/documents/file/Vzdelavanie_DRG_20210625?id=170

➤ inou cestou sa vybralo niekoľko nemocníc, ktoré budujú spoločné kóderské centrum. V súvislosti s prechodom na nové CZ-DRG, aktuálne plánujú zavedenie tohto variantu aj ďalšie nemocnice. Kóderské centrum disponuje niekoľkými kódermi, ktorí sú preškolení v kódovaní diagnóz, výkonov, markerov „univerzálne“. Títo kódéri zabezpečujú kódovanie všetkých hospitalizačných prípadov nemocnice. Na klinike spravidla zostáva kontaktná osoba pre komunikáciu a konzultácie. Vybudovanie centra vyžaduje personálne vybavenie aj zabezpečenie logistiky (napr. prevoz dokumentácie, spoločné pracovné miesta pre všetkých kódérov pre ich vzájomné informovanie a konzultácie nálezov). Stredne veľká nemocnica s 35000 prípadmi má okolo 6-8 kódérov (zvyčajne pripadá 5000-6000 hospitalizačných prípadov na 1 kódéra za 1 rok). Skupinu kódérov zväčša riadi skúsený nelekársky zdravotnícky pracovník s niekoľkoročnou praxou v nemocnici alebo v revíznej činnosti zdravotných poisťovní.

V oboch prípadoch si vzdelávanie kódérov organizuje a zabezpečuje samotná nemocnica. Využíva pritom kurzy organizované Ministerstvom zdravotníctva ČR, ÚZIS ČR alebo často organizované školenia prostredníctvom tretích strán.

Okrem vzdelávania je kľúčovou aj kvalita prepúšťacej správy, ktorá je hlavným, optimálne často i jediným zdrojom pre kódéra k určaniu hlavnej, vedľajšej diagnózy a ďalších pre DRG relevantných údajov. Týmto kvalita správy a jej prehľadnosť priamo súvisí s kvalitou vykazovania. Skúsenosti z ČR často vedú k záverom, že profesionalizácia vykazovania diagnóz nie je možná bez zmien v spôsobe vytvárania prepúšťacej správy. Príprava kvalitnej prepúšťacej správy, ako hlavného podkladu pre kódovanie v systéme DRG je preto logickým krokom na ceste k efektívnemu kódovaniu.

Pre tvorbu prehľadných a stručných správ je potrebná legislatívna podpora. V ČR bola novelizáciou vyhlášky 98/2012 Sb. v roku 2018 okrem samostatnej definície obligatórneho obsahu prepúšťacej správy (anamnéza, priebeh zdravotnej starostlivosti, súhrn diagnóz, prehľad výkonov, výsledkov vyšetrenia, odporúčení k ďalšej starostlivosti) doplnená formulácia, že je kľúčové zaznamenať tie skutočnosti, ktoré sú významné, podstatné pre ďalšie poskytovanie zdravotných služieb, čiže legislatíva vyzýva k selekcii informácií a ich prehľadnému zaznamenávaniu.

Skúsenosti z ČR poukazujú na to, že zabezpečenie profesionalizácie kódovania sa spravidla stretáva s pozitívnymi ohlasmi zo strany lekárov, ekonomického vedenia (menej chýb a nálezov z revízie, náprava vykazovania a často zvýšenie výnosov, prenos kompetencií z nákladnejšieho, nedostatkového a vyťaženejšieho personálu - lekárov na menej nákladnú pracovnú silu), pričom ide o riešenie, ktoré je z dlhodobého hľadiska stabilnejšie (menšia fluktuácia na pozíciách kódérov).

4. Odporúčania pre rozvoj vzdelávania v systéme SK- DRG

1. Zrušenie odborne spôsobilých osôb

Ako preukázala analýza súčasného stavu, podkapitola 2.1. tohto dokumentu, odborne spôsobilé osoby, tak ako ich definuje zákon sú aktuálne iba formálnou funkciou. Analýza súčasného stavu preukázala, že PÚZS majú nastavené vlastné hierarchické štruktúry zodpovedných osôb za DRG, ktoré prispôbujú svojim potrebám. Oddeľujú osoby zodpovedné za ekonomickú a medicínsku časť DRG, majú rôzne stupne zodpovedných osôb napríklad na úrovni oddelení alebo celej nemocnice. Rovnako tak skúsenosť Ministerstva zdravotníctva SR preukazuje, že komunikácia s odborne spôsobilými osobami nie je dostatočne efektívna. Počas diskusií sa viaceré zainteresované osoby zhodli, že zrušenie odborne spôsobilých osôb nie je prekážkou pri kultivácii systému SK-DRG.

Odborne spôsobilé osoby sú v súčasnosti prežitkom z minulosti, kedy bolo potrebné DRG systém u jednotlivých PÚZS implementovať a nastaviť základné princípy DRG u užívateľov systému. V súčasnosti neidentifikujeme potrebu mať odborne spôsobilé osoby u PÚZS.

Z analýzy dobrej praxe zo zahraničia vyplynulo, že žiadna zo skúmaných krajín nestanovuje legislatívnu povinnosť užívateľom systému mať koncept určitej odborne spôsobilej osoby, prípadne povinnú certifikáciu osôb alebo kóderov u PÚZS.

Odporúčame zrušiť povinnosť PÚZS mať v pracovnoprávnom vzťahu odborne spôsobilú osobu pre klasifikačný systém diagnosticko-terapeutických skupín, rovnako tak zrušiť koncepciu odborne spôsobilej osoby v zákone, čím nastane zrušenie povinnosti MZ SR vzdelávať odborne spôsobilé osoby.

Toto odporúčanie je aplikovateľné novelizáciou:

- Zákona č. 578/2004 Z.z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov – konkrétne vypustením § 79 ods. 1 pís. ze) a písm. ze) vypustiť aj z § 79 ods. 3 pís. c) zákona,
- Zákona číslo 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov - konkrétne vypustením § 67b ods. 1 pís. m), n), r) a vypustením § 67c.

2. Decentralizácia vzdelávania

Zrušenie odborne spôsobilých osôb predstavuje zrušenie povinnosti MZ SR vzdelávať. Ako preukazuje analýza dobrej praxe úlohou správcu systému je najmä vydávanie a aktualizácia jednotlivých dokumentov systému SK-DRG. Edukačné aktivity si organizujú užívatelia systému a externí poskytovatelia systému sami. Ako preukázala prax z posledných rokov v podmienkach Slovenska, keď vzdelávanie nebolo správcom adekvátne zabezpečené, PÚZS si vybudovali individuálne vzdelávacie aktivity pre zabezpečenie vykazovania. PÚZS si v rámci edukácie buď vybudovali interné kapacity, ktoré sa neustále v systéme DRG svojpomocne vzdelávajú alebo oslovujú individuálnych externých DRG konzultantov s hĺbkovými znalosťami a skúsenosťami so systémom SK-DRG.

Na základe dobrej praxe iných krajín odporúčame aby sa MZ SR nezameriavalo na edukačné aktivity a prenechalo ich na užívateľov systému a trhové mechanizmy v podmienkach Slovenskej republiky. Po vzore iných krajín je možné edukačné aktivity organizovať asociáciami a združeniami nemocníc, zdravotných poisťovní (prípadne jednotlivými PÚZS a zdravotnými poisťovňami samostatne), súkromnými poskytovateľmi vzdelávania, ale aj vzdelávacími inštitúciami, univerzitami pôsobiaci na Slovensku.

Tento trh nie je potrebné žiadnym spôsobom regulovať. Trhové regulačné mechanizmy v podobe spoplatnenia kurzov a konkurencie sú dostatočnými regulačnými prvkami, keďže na účastníkoch a platcoch edukačných aktivít bude ich adekvátny výber.

Rozmanitosť formy a zamerania edukačných aktivít závisí na poskytovateľoch vzdelávania. V tomto je opätovne možné inšpirovať sa popísanými edukačnými aktivitami v 3 kapitole tohto dokumentu alebo už konkrétnymi vzdelávacími osnovami zverejnenými buď Českou republikou v podkapitole 3.3. alebo MZ SR v rámci neschválenej koncepcie vzdelávania – kompletne uvedenej v Prílohe 2 tohto dokumentu. Príkladom možného zamerania kurzov sú kurzy zamerané na kódovanie v konkrétnych špecializačných

odboroch, napr. Kurz kódovania v intenzívnej medicíne, kurzy zamerané na ekonomický personál, napr. Kurz správnej alokácie nákladov podľa Kalkulačnej príručky, kurzy zamerané na manažment PÚZS, napr. Kurz negociácie rozpočtu na báze SK-DRG so zdravotnou poisťovňou. Formy kurzov sú opätovne v rukách poskytovateľov vzdelávania. Možnosti sú rôzne od webinárov, e-learning, až po niekoľko hodinové/denné prezenčné semináre a kurzy.

Štruktúra a obsah edukácie sú do značnej miery viazané na jednotlivé komponenty DRG systému, preto nie je potrebné stanovovanie štandardov vzdelávania. Zo strany MZ SR je potrebné všetky dokumenty týkajúce sa SK-DRG včas zverejňovať na webovej stránke, tak ako je to v súčasnosti. Z didaktického a pedagogického hľadiska by mali mať poskytovatelia vzdelávania voľnú ruku pri tvorbe edukačných aktivít. To na čo budú klásť dôraz by malo závisieť od toho, pre koho budú ďalšie vzdelávanie ponúkať.

Pre poskytovateľov vzdelávania odporúčame diferencovať edukačné aktivity na základe cieľovej skupiny účastníkov edukácie a podľa toho nastaviť ich obsah a rozsah, keďže sa vyžaduje vzhľadom na úlohy a zodpovednosť iný rozsah znalostí v SK-DRG u ekonomických, medicínskych riaditeľov, primárov oddelení, revízných lekárov alebo jednotlivých kóderov. Taktiež odporúčame poskytovateľom vzdelávania po absolvovaní kurzu vydávať osvedčenia alebo certifikáty o absolvovaní kurzu, ktoré môžu absolventom pomôcť pri zamestnaní sa v oblasti súvisiacej s SK-DRG.

Diskusie s niektorými zainteresovanými stranami potvrdili, že nie je potrebné zastrešenie vzdelávania správcom systému. Dôležitá bude kvalita a správnosť vzdelávania, ktorá úzko súvisí s kvalitou lektorov edukačných kurzov. Odporúčame poskytovateľom vzdelávania zamerať sa na kvalitných lektorov s teoretickými znalosťami a praktickými skúsenosťami v oblasti DRG a kódovania hospitalizačných prípadov, ktorí budú mať rozvinuté schopnosti vzdelávať a odovzdávať informácie účastníkom kurzov.

Kvalitné vzdelávanie by malo byť založené na báze dobrovoľnosti účastníkov kurzov a ich záujmom sa v oblasti DRG vzdelávať, pričom je na motivácii PÚZS mať kvalitne vzdelaných kódujúcich pracovníkov, pretože od kvality ich kódovania závisia príjmy a rozpočty PÚZS.

3. Vydávanie podporných, zmenových materiálov

Okrem včasného zverejňovania všetkých dokumentov týkajúcich sa SK-DRG na webovej stránke sa preukázalo ako nápomocné a užívateľmi systému očakávané zverejňovanie zmenových dokumentov. Odporúčame pokračovať v uverejňovaní aj verzii dokumentov so zreteľne zvýraznenými medziročnými zmenami. Tento typ zmenových dokumentov MZ SR od roku 2022 začalo vydávať.

Počas rokovaní a hlasovaní o zmenách v rámci pracovných skupín a Riadiaceho výboru DRG je využívané prezentovanie navrhovaných zmien formou prehľadných prezentácií. Pre jednoduchšie a prehľadnejšie priblíženie medziročných zmien v systéme odporúčame po úprave týchto prezentácií (najmä odstránení častí, ktoré by nemali byť zverejnené) uverejňovať tieto prezentácie zamerané na medziročné zmeny v jednotlivých dokumentoch SK-DRG.

4. Úprava formy a obsahu konferencií

Pre vzdelávanie a prezentáciu jednotlivých zmien a vývoja systému SK-DRG odporúčame MZ SR organizáciu pravidelných konferencií edukačného charakteru, každý rok po odsúhlasení zmien v systéme SK-DRG. Pri organizácii konferencie odporúčame inšpirovať sa v prístupe Českej republiky alebo Švajčiarska. Organizácia vo forme niekoľkých blokov prednášok počas celého dňa zo strany regulátora systému o podrobnom a konkrétnom informovaní o dôležitých zmenách v systéme, vývoji systému ako celku ale aj plánoch pre budúci rok sa na základe dobrej praxe ukazuje ako osvedčená praktika iných regulátorov systému. Podobný typ konferencie začalo organizovať MZ SR v marci roku 2021.

Odporúčame pokračovať v zavedených, dôležitých prvkoch spojených s konferenciou:

- možnosť účastníkov konferencie klásť otázky prednášajúcim po odprezentovaní svojej témy,
- uverejňovanie odprezentovaných prezentácií na webovej stránke MZ SR, z dôvodu transparentnosti a možnosti oboznámiť sa s obsahom prednášok aj záujemcom, ktorí sa konferencie nezúčastnili, prípadne zúčastnili, ale k informáciám sa chcú vrátiť,

- online stream alebo zverejňovanie audiovizuálnych záznamom z konferencie, pre zväčša limitovaný počet účastníkov na konferencii je možné týmito formami zvýšiť účasť a dostupnosť konferencie pre záujemcov.

Príkladom implementácie týchto bodov je uverejňovanie prezentácií a záznamov z konferencií v Českej republike.⁴³

5. Zjednocovanie vykazovania dát prostredníctvom centrálnych riešení

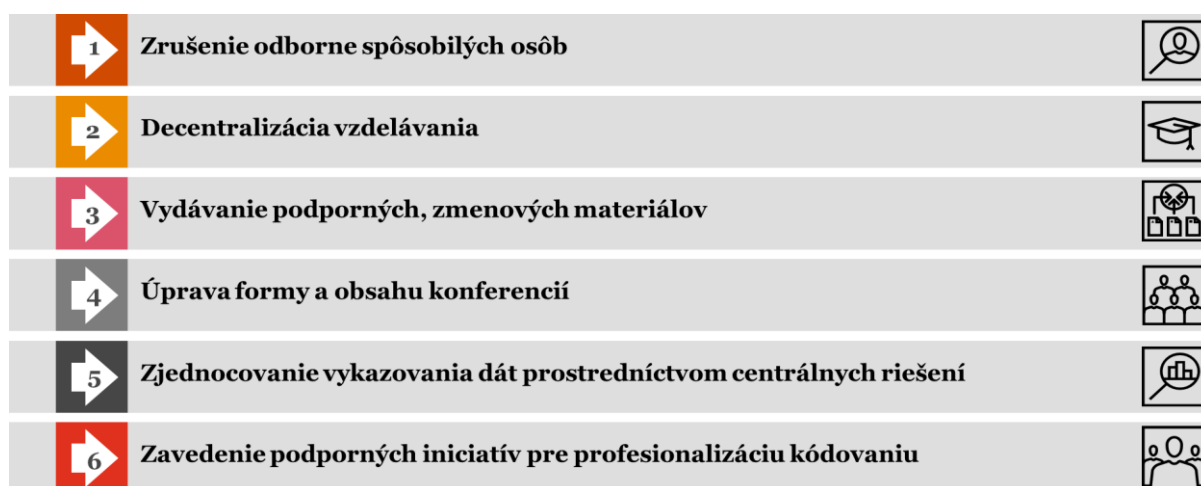
MZ SR odporúčame zamerať sa na riešenie dôsledkov individuálnych výkladov a individuálnej aplikácie pravidiel a princípov SK-DRG u užívateľov systému. Odporúčame zriadiť určitý pomocný, poradný orgán pre overovanie správnosti kódovania hospitalizačných prípadov alebo alokácie nákladov na hospitalizačné prípady pod správou MZ SR, ktorý by bol zložený zo skúsených kóderov a ekonomických pracovníkov s praxou. Oni by pri otázkach užívateľov systému spolupracovali na stanoviskách smerujúcich k zjednoteniu a správne kódovaliu hospitalizačných prípadov a jednotnej aplikácií pravidiel Kalkulačnej príručky v praxi. Tieto stanoviská a rozhodnutia by mali byť uverejňované na webovej stránke.

Inšpiráciou by mohli byť napríklad české *Dílny CZ-DRG*, ktoré by pri implementácii na Slovensku mohli predstavovať pravidelné stretnutia pracovnej skupiny Pravidiel kódovania alebo pracovnej skupiny Kalkulácie nákladov nemocníc na hospitalizačný prípad. Na pravidelných stretnutiach, napríklad každý 1 alebo 2 mesiace by účastníci mohli spoločne, aj za prítomnosti skúsených kóderov alebo ekonomických pracovníkov odpovedať, prípadne potvrdzovať predpripravené odpovede zo strany MZ SR týkajúce sa zjednocovania kódovacej praxe alebo alokácie nákladov. Táto úloha a postavenie tohto orgánu však bude úzko súvisieť aj s otázkou riešiteľa sporov, riešeným v ďalšej časti projektu.

Odporúčame zamerať sa pre zvýšenie kvality dát na iné centrálna riešenia ako centrálna vzdelávanie. Dobrá prax poukazuje na centrálna riadený audit a intenzívnu kontrolu vykazovaných dát.

6. Zavedenie podporných iniciatív pre profesionalizáciu kódovania

Konštatujeme, že počas viac ako 10 rokov kultivácie SK-DRG na Slovensku PÚZS už majú nastavené personálne a hierarchické štruktúry a procesy pre fungovanie SK-DRG v ich zariadeniach, pričom väčšina je bez profesionálnych kóderov. Odporúčame do tejto otázky zo strany MZ SR nezasahovať, keďže ide o interné nastavenie procesov a personálneho zabezpečenia PÚZS. Podpora nemocníc, aby prešli na kódovanie prostredníctvom profesionálnych kóderov by mala byť vykonávaná inými cestami. Napríklad zastrešenie pilotného projektu alebo štúdie, ktorá by porovnávala rozdiely medzi kódovaním s a bez profesionálnych kóderov, priame finančné dotácie alebo iné podporné aktivity.

Obrázok 2: Sumarizácia odporúčaní pre rozvoj vzdelávania v systéme SK-DRG

⁴³ Prezentácie z prednášok, videozáznamy a iné podrobné informácie o Konferencii DRG Restart 2021 sú dostupné online: <https://drg.uzis.cz/index.php?pg=aktuality&aid=85>

5. Prílohy

Príloha 1

Skupina zainteresovaných osôb	Stretnutie	Zainteresované strany	Zainteresované osoby
Regulátor	08.11.2021, 10:00 - 12:00	CKS-DRG	MUDr. Angelika Szalayová, MSc., Mgr. Lucia Červeňová, Mgr. Veronika Bučková, Mgr. David Kubek
Zdravotné poisťovne	09.11.2021, 13:00 - 15:00	Dôvera	Branislav Koreň, Vladimír Pravňan, Tamara Torok, Martina PISOŇOVÁ
	15.11.2021, 14:00 - 16:00	VšZP	Mgr. Ivana Juhaščíková
	5.11.2021, 13:00 - 15:00	Union	PhDr. Dajana Petříková, MUDr. Ingrid Dúbravová
Poskytovatelia zdravotnej starostlivosti	10.11.2021, 10:00-12:00	Asociácia Nemocníc Slovenska, Svet zdravia, a.s.,	MUDr. Ján Černák MBA
	04.11.2021, 12:00 - 14:00	Asociácia štátnych nemocníc	Ing. Miriam Lapuníková, MBA
	09.11.2021, 15:00-17:00	Asociácia štátnych nemocníc	MUDr. Miroslav Brúsik, PhD.
	12.11.2021, 9:00 - 11:00	Asociácia štátnych nemocníc	MUDr. Kvetoslava Bernátová, Ing. Igor Dorčák, MUDr. Zuzana Fehérvizyová, Ing. Iveta Hofierková
	11.11.2021, 10:00-12:00	Profesionálni kóderi, UN Martin	MUDr. Ivan Kocan
Dodávateľia	4.11.2021, 10:00-12:00	SK-MED	Dr. Vladimír Mičieta
	11.11.2021, 12:00 - 14:00	Asociácia inovatívneho farmaceutického priemyslu	Ing. Iveta Pálešová
	16.11.2021, 12:30-14:30	Asociácia laboratórií	Ing. Jozef Gavlas, Mgr. Nina Juhásová

Stretnutie	Zameranie, skupina zainteresovanej osoby	Zainteresované osoby
25.4.2022, 10:00-11:00	MZ SR	MUDr. Angelika Szalayová, MSc., Mgr. Lucia Červeňová, Mgr. Veronika Bučková, Mgr. Dávid Kubek
20.04.2022, 8:00-10:00	Zainteresovaná osoba s hĺbkovými znalosťami o vzdelávaní v SK-DRG	Ing. Zuzana Durčíkova
11.4.2022, 10:00-12:00	Zainteresovaná osoba s hĺbkovými znalosťami o vzdelávaní v SK-DRG	MUDr. Viera Lesáková

Príloha 2

Rozsah vzdelávacích aktivít (Vzdelávanie DRG, 2021)⁴⁴

Súčasťou MZ SR pripravenej, ale neschválenej koncepcie vzdelávania v roku 2021 bol aj presný návrh edukačných aktivít s uvedením ich obsahu a rozsahu. Pre inšpiráciu pre budúcich poskytovateľov vzdelávania v tejto oblasti uvádzame pripravený návrh edukačných aktivít s podrobnosťami.

„Na základe skúseností pripravila MUDr. Viera Lesáková z Národného onkologického ústavu a iných inštitúcií návrh na rozsah vzdelávacích aktivít, ktorý bol základom pre jeho tvorbu.

Rozsah vzdelávania pre účastníkov spracovania hospitalizačných prípadov v DRG systéme a ďalších zodpovedných osôb:

A. Kóder pre jedno oddelenie v rozličnej špecializačnej odbornosti – uzatvára hospitalizačné prípady na oddelení, resp. kontroluje uzatvorené hospitalizačné prípady na oddelení, spravidla zdravotnícky pracovník (najčastejšie lekár):

Začínajúci kóder bez skúseností

- rozsah: min. 8 hodín,
- obsah:
 - princípy klasifikačného systému, zaraďovanie HP v DRG
 - aplikácia všeobecných pravidiel v príslušnej odbornosti
 - špeciálne pravidlá v príslušnej odbornosti
 - upozornenie na problémy v kódovaní
 - praktické príklady kódovania hospitalizačných prípadov v odbornosti

Pravidelné preškolenie kóderov

- rozsah: 3 – 4 hodiny,
- frekvencia: podľa potreby oddelenia, min. jedenkrát ročne
- obsah:
 - informácia o aktualizácii materiálov usmerňujúcich klasifikačný systém (pravidlá kódovania chorôb a pravidiel kódovania zdravotných výkonov, katalóg prípadových paušálov, pripočítateľné položky)
 - upozornenie na chyby a problémy v kódovaní
 - diskusia o konkrétnych hospitalizačných prípadoch, problémoch

B. Kóder kódovacieho centra – venuje sa výlučne uzatváraniu hospitalizačných prípadov a kontrole uzatvorených hospitalizačných prípadov; pracovník so zdravotníckym vzdelaním alebo bez zdravotníckeho vzdelania:

Začínajúci kóder bez skúseností, zdravotnícky pracovník

- rozsah: 50 – 60 hodín
- obsah:
 - DRG systém, princípy, algoritmus zaraďovania hospitalizačných prípadov
 - hlavná diagnóza, vedľajšie diagnózy, výkony
 - všeobecné pravidlá vykazovania diagnóz a výkonov
 - špeciálne pravidlá kódovania diagnóz a výkonov
 - parametre ovplyvňujúce zaraďovanie HP v klasifikačnom systéme
 - praktické príklady kódovania hospitalizačných prípadov

⁴⁴ Celý dokument Vzdelávanie DRG vypracovaný tímom CKS v roku 2021 je dostupný online: https://www.cksdrg.sk/sk/documents/file/Vzdelavanie_DRG_20210625?id=170

Začínajúci kóder bez skúseností, pracovník bez zdravotníckeho vzdelania

- rozsah: 80 hodín
- obsah:
 - princípy poskytovania zdravotnej starostlivosti, ústavná zdravotná starostlivosť
 - úvod do lekárskej terminológie, názvoslovie chorôb (MKCH), zdravotných výkonov
 - dokumentácia, ako rozumieť prepúšťacej správe z hospitalizácie a iným správam o poskytnutej zdravotnej starostlivosti
 - DRG systém, princípy, algoritmus zaraďovania hospitalizačných prípadov
 - hlavná diagnóza, vedľajšie diagnózy, výkony
 - všeobecné pravidlá vykazovania diagnóz a výkonov
 - špeciálne pravidlá kódovania diagnóz a výkonov
 - parametre ovplyvňujúce zaraďovanie HP v klasifikačnom systéme
 - praktické príklady kódovania hospitalizačných prípadov

Pravidelné preškolenie kóderov kódovacieho centra

- rozsah: 16 hodín
- obsah:
 - informácia o aktualizácii materiálov usmerňujúcich klasifikačný systém (pravidlá kódovania chorôb a pravidlá kódovania zdravotných výkonov, katalóg prípadových paušálov, pripočítateľné položky)
 - upozornenie na chyby a problémy v kódovaní
 - diskusia o konkrétnych hospitalizačných prípadoch, problémoch

C. Odborný garant pre medicínsku oblasť

Základné vzdelávanie (odborná príprava pre vykonanie skúšky odbornej spôsobilosti)

- rozsah: 40 hod. (?)
- obsah:
 - história DRG systému, dôvody vzniku, význam klasifikačného systému
 - DRG systém v Slovenskej republike, vznik, vývoj, súčasná situácia
 - materiály upravujúce klasifikačný systém (DP, KPP, KP, ZS)
 - Pravidlá kódovania chorôb a kódovania zdravotných výkonov (podrobne)
 - pripočítateľné položky k hospitalizačným prípadom
 - podmienky zlučovania hospitalizačných prípadov
 - praktické príklady kódovania hospitalizačných prípadov
 - informácia o sledovaní a spracovaní nákladov na poskytnutú zdravotnú starostlivosť v hospitalizačných prípadoch

Preškolenie

- rozsah: 6 hod.
- frekvencia: min. jedenkrát ročne
- obsah:
 - vyhodnotenie spracovania medicínskych údajov v ročnej dávke, identifikácia chýb
 - zmeny v materiáloch usmerňujúcich klasifikačný systém: Katalóg prípadových paušálov, pripočítateľné položky, zoznam zdravotných výkonov, podmienky vykazovania, pravidlá kódovania

D. Odborný garant pre ekonomickú oblasť

Základné vzdelávanie (odborná príprava pre vykonanie skúšky odbornej spôsobilosti)

- rozsah: 40 hod. (?)
- obsah:
 - história DRG systému, dôvody vzniku, význam klasifikačného systému
 - DRG systém v Slovenskej republike, vznik, vývoj, súčasná situácia

- materiály upravujúce klasifikačný systém (DP, KPP, KP, ZS)
- určenie nákladových stredísk a nákladových druhov
- primárny a sekundárny účtovný okruh
- metodika kalkulácie nákladov na hospitalizačný prípad (Kalkulačná príručka)
- praktické príklady kalkulácie nákladov
- informácia o kódovaní medicínskych údajov v hospitalizačnom prípade

Preškolenie

- rozsah: 6 hod.
- frekvencia: min. jedenkrát ročne, zabezpečuje CKS
- obsah:
 - vyhodnotenie spracovania nákladov v ročnej dávke
 - zmeny v metodike kalkulácií pre nasledujúci rok“

© 2021 PwC EU Services EESV. Všetky práva vyhradené. „PwC“ je značka, pod ktorou členské spoločnosti PricewaterhouseCoopers International Limited (PwCIL) prevádzkujú a poskytujú služby. Tieto spoločnosti spolu tvoria sieť PwC. Každá firma v sieti je samostatnou právnickou osobou a nie je zástupcom spoločnosti PwCIL ani inej členskej spoločnosti. PwCIL neposkytuje klientom žiadne služby. PwCIL nenesie zodpovednosť za konanie alebo opomenutie ktorejkoľvek z jej členských spoločností, ani nemôže kontrolovať výkon svojho odborného úsudku alebo ich akýmkoľvek spôsobom viazať.

Tento dokument bol vytvorený s finančnou pomocou Európskej únie. Názory vyjadrené v tomto dokumente nemožno v žiadnom prípade považovať za oficiálne stanovisko Európskej únie.